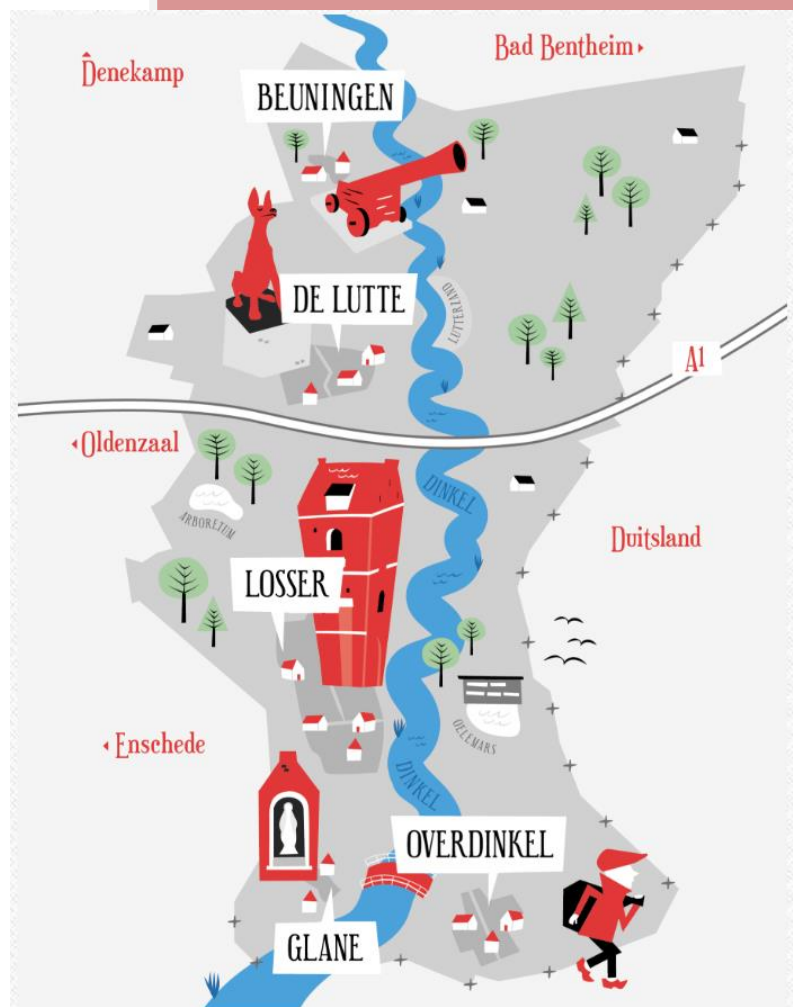

Gemeente Losser

Voorjaarsnota gemeente Losser

2024-2028

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
1. Inleiding	3
2. Geactualiseerd financieel perspectief 2024-2028.....	5
3. Middelenkader	9
Algemeen.....	11
4. Programma 'Onmeunig mooi Losser'	12
4.1. Toekomstbestendig ontwikkelen in het brede sociaal domein.....	13
4.2. Toekomstbestendig wonen, leven en werken	25
4.3. Toekomstbestendig buitengebied	45
4.4. Bijdragen aan een beter klimaat	51
5. Programma wendbare en betrouwbare organisatie, transparant openbaar bestuur.....	57
5.1. Opgave Wendbare organisatie, transparant bestuur	58
6. Investerings.....	68

1. Inleiding

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2024 van de gemeente Losser. Hierin geven we inzicht in de begrotingsuitvoering over 2024 en presenteren we onze voorstellen voor 2025 en latere jaren. De Voorjaarsnota is de basis voor de Programmabegroting 2025.

Dit jaar hebben wij verdere stappen gezet om het opgavegericht werken te integreren in de Voorjaarsnota 2024. De vijf opgaven benoemen de maatschappelijke effecten die we met ons beleid willen realiseren. Tegelijkertijd blijft de ambitie om het begrotingsproces en de opgavegerichte producten in de planning & controlcyclus verder door te ontwikkelen onverminderd staan.

Aangezien het Besluit begroting en verantwoording voorschrijft dat de gemeente werkt met begrotingsprogramma's, 'landen' de vijf opgaven en de reguliere taken in twee begrotingsprogramma's:

- Onmeunig mooi Losser
- Wendbare Organisatie en Transparant Bestuur;

Internationale en landelijke ontwikkelingen hebben invloed op de gemeentelijke financiën

Intussen staat de wereld niet stil. Ontwikkelingen zoals de oorlog in Oekraïne, opvang van asielzoekers en een andere bekostigingssystematiek van het rijk zorgen ervoor dat we anders naar de toekomst kijken. Ze plaatsen ons voor grote uitdagingen, de maatschappelijke vraagstukken zijn ingewikkeld. Dat heeft ook zijn effect op de gemeentelijke financiële huishouding. Ook in Losser zien we - als gevolg van het zogeheten ravijnjaar 2026 waardoor gemeenten landelijk zo'n € 3 miljard minder krijgen van het rijk - de beschikbare structurele financiële ruimte vanaf 2026 hard teruglopen. Hoewel het rijk scheutig is (geweest) met incidenteel geld, ontbreekt langjarig meer structurele zekerheid. En uit het onlangs gepresenteerde hoofdlijnenakkoord blijkt dat van het nieuwe kabinet op dit vlak ook weinig tot geen nieuwe voorstellen te verwachten zijn.

Topprioriteit college: blijven investeren in Losserse samenleving

We blijven in de komende jaren investeren in onze Losserse samenleving. Investeren in (overkoepelende) thema's als Positieve Gezondheid en Leefbaarheid in de buurten en dorpen heeft daarbij prioriteit.

In ons beleid is 'wonen' een topprioriteit. We gaan hierbij uit van een brede aanpak bestaande uit bouwen naar behoefte en zetten daarbij in op herstructurering, transformatie en nieuwbouw. Daarnaast zetten we in op het ontwikkelen van strategieën om de doorstroming en toegankelijkheid van de bestaande woningvoorraad te bevorderen en het verduurzamen van ons woningbestand. Deze prioriteit bij wonen is ondersteunend aan de ambitie uit het coalitieakkoord om te groeien naar 25.000 inwoners en de ambities ten aanzien van duurzaamheid en het versterken van voorzieningen en infrastructuur

De kwaliteit en toekomstbestendigheid van de woon- en leefomgeving is van wezenlijk belang voor de leefbaarheid en gezondheid van onze inwoners. Een integrale en programmatische aanpak, samen met partners, is noodzakelijk om tot resultaten te komen. De woonopgave en de vervangingsopgave in de openbare ruimte fungeren hierbij als vliegwiel. Ons college geeft prioriteit aan de Vogelbuurt en Overdinkel, waar de ontwikkelingen binnen het fysiek- en sociale domein samengebracht worden.

Daarnaast geeft ons college prioriteit aan de revitalisering van bestaande bedrijventerreinen. Op basis van het onderzoek 'toekomstbestendigheid van ons bedrijventerrein' wordt momenteel gewerkt aan een visie met een actieagenda om onze bedrijventerreinen de komende jaren toekomstbestendig te maken.

Prioriteit wordt gegeven aan duurzaamheid. We gaan aan de slag om, met een actieve rol van de gemeente, energie-armoede te bestrijden. We kiezen echt voor gezamenlijke processen bij de verduurzaming van buurten en dorpen en voor (maximaal) lokaal eigendom.

Balans tussen investeren in de samenleving en een gezonde financiële positie

Het is ons in Losser gelukt om voldoende financiële ruimte te creëren voor nieuwe investeringen, zowel in incidentele als in structurele zin. We zoeken daarbij naar een goede balans tussen investeren in onze gemeentelijke organisatie en investeren in de gemeentebrede opgaven, waar we de komende jaren voor staan. Met deze Voorjaarsnota is gezocht naar de balans tussen enerzijds investeringen ten behoeve van een stabiele samenleving en anderzijds een gezonde financiële positie.

De komende jaren investeren we in onze Losserse samenleving, daarmee daalt de reservepositie van onze gemeente, maar blijft onze weerstandsratio wel ruim boven het afgesproken niveau. We zetten incidentele middelen uit de algemene reserve in om te investeren in behoeften vanuit de samenleving. En zoeken nog meer de verbinding met partners in het maatschappelijk veld bij nieuw te starten pilots. Dit vraagt meer geld, maar tegelijkertijd stijgt het maatschappelijk rendement. Bij investeringen onderzoeken we zorgvuldig of er ook andere geldbronnen beschikbaar zijn. Ook kijken we of er slimme en verstandige combinaties mogelijk zijn, zoals wonen en zorg. In deze Voorjaarsnota investeren we ook structureel in de personeelsformatie. Die investering is nodig om de wettelijke taken en de ambities van deze gemeente uit te kunnen voeren.

Het lukt nog steeds om de lastendruk niet te verhogen. Voor wat betreft de OZB zitten we op het landelijke gemiddelde. Qua belastingdruk zakken we langzaam op de ranglijst, omdat we al jaren de OZB niet verhogen. Wij passen uitsluitend de indexering toe. Dan de rioolheffing. Als gevolg van het karakter van onze gemeente, een plattelandsgemeente met een groot buitengebied, hebben we te maken met hogere kosten. Qua belastingdruk zakken we langzaam op de ranglijst, omdat we als gemeente tijdig zijn begonnen met de noodzakelijke investeringen. Bij de afvalstoffenheffing zien we evenmin mogelijkheden voor lastenverlaging vanwege het noodzakelijke niveau van investeringen in combinatie met het door uw raad gewenste serviceniveau.

Er komen nog investeringen aan, zoals sporthal De Lutte en ontwikkeling Servicebedrijf, die nog niet in deze Voorjaarsnota zijn opgenomen. Om in de toekomst ruimte te houden voor deze investeringen en soortgelijke ontwikkelingen wenst het college “vet op de botten” te houden.

De Voorjaarsnota die voorligt is als gevolg van de gemaakte keuzes en aannames in de jaarschijven 2025 en 2028 structureel sluitend. Daarmee is deze Voorjaarsnota de basis voor de in het najaar van 2024 op te stellen Programmabegroting 2025.

In hoofdstuk 2 treft u het geactualiseerde meerjarenperspectief 2024-2028 aan. Als uitgangspunt is het meerjarenperspectief uit de Programmabegroting 2024 genomen. Vervolgens zijn de financiële consequenties verwerkt van de voorstellen die wij in deze Voorjaarsnota aan de raad doen. Hoofdstuk 2 is de financiële samenvatting van de voorliggende nota. Hoofdstuk 3 gaat gedetailleerder in op de financiële ontwikkelingen, die effect hebben op het middelenkader. In de hoofdstukken 4 en 5 geven wij voor de begrotingsprogramma's 'Onmeunig mooi Losser' respectievelijk 'Wendbare organisatie en transparant bestuur' in het onderdeel Bestuursrapportage de voortgang van de doelen op onze opgaven in 2024 weer inclusief eventuele financiële bijstellingen. In het onderdeel Kadernota staan onze ambities voor de periode 2025 - 2028, vanuit het perspectief van onze opgaven. Daarna schetsen wij per begrotingsprogramma onze concrete voorstellen, voorzien van de financiële consequenties. In deze voorjaarsnota zijn ook voorstellen voor formatie meegenomen aan de hand van de uitkomsten van de 'Benchmark gemeentelijke organisatie'. Deze voorstellen zijn opgenomen onder de opgaven waaronder de formatie logischerwijs in te zetten is. Voor het volledige inzicht treft u in hoofdstuk 6 alle investeringen aan.

2. Geactualiseerd financieel perspectief 2024-2028

In dit hoofdstuk geven we de financiële hoofdlijn van de voorliggende nota.

Op voorhand merken we het volgende op. Eind mei/begin juni 2024 valt de meicirculaire van het rijk op de mat. Deze Voorjaarsnota bevat een inschatting van de financiële effecten hiervan. De inschattingen in deze Voorjaarsnota hebben dan ook nadrukkelijk een voorlopig karakter. Op de gebruikelijke wijze informeren we de raad over genoemde circulaire over het gemeentefonds.

In het vervolg van dit hoofdstuk presenteren we achtereenvolgens (een min-teken in de hierna volgende tabellen betekent dat sprake is van een negatief bedrag):

A) Meerjarenperspectief 2024 t/m 2028. Uitgaande van het meerjarenperspectief uit de begroting 2024, het geactualiseerde middelenkader en enkele voorstellen om het middelenkader te verruimen. Zie voor toelichting hoofdstuk 3.

Tabel 2.1: geactualiseerd middelenkader

Onderdeel	2024	2025	2026	2027	2028
Totaal middelenkader	€ -1.865.188	€ 388.035	€ -3.313.322	€ -64.199	€ -284.520
Mutaties middelenkader 2024	€ 1.775.077	€ 228.490	€ 1.883.431	€ 2.832.550	€ 4.282.989
Nieuw middelenkader	€ -90.111	€ 616.525	€ -1.429.891	€ 2.768.351	€ 3.998.469
Waarvan structureel	€ 3.242.070	€ 3.019.872	€ 1.779.426	€ 2.548.029	€ 3.930.768

B) Middelenkader na verwerking aangedragen voorstellen VJN2024

Tabel 2.2: middelenkader na categorieën 'moeten', 'handhaven niveau', 'financiële begrotingsuitvoering', 'wensen' en 'investeringen'.

Onderdeel	2024	2025	2026	2027	2028
Nieuw middelenkader	€ -90.111	€ 616.525	€ -1.429.891	€ 2.768.351	€ 3.998.469
Voorstellen categorie 'moeten', structureel	€ -482.883	€ -1.294.766	€ -1.297.266	€ -1.322.266	€ -1.522.266
Voorstellen categorie 'moeten', incidenteel	€ -76.740	€ -739.600	€ -430.000	€ -50.000	€ -50.000
Voorstellen 'niveau handhaven', structureel	€ -410.300	€ -1.384.952	€ -1.459.953	€ -1.459.953	€ -1.459.953
Voorstellen 'niveau handhaven', incidenteel	€ 148.332	€ -150.000	€ -75.000	€ 0	€ 0
Voorstellen 'financiële begrotingsuitvoering', structureel	€ -28.000	€ -118.000	€ -58.000	€ -58.000	€ -58.000
Voorstellen 'financiële begrotingsuitvoering', incidenteel	€ -360.000	€ -25.000	€ 0	€ 0	€ 0
Voorstellen 'niveau ambitie', structureel	€ 0	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000	€ -220.000
Voorstellen 'niveau ambitie', incidenteel	€ 0	€ -248.351	€ -178.988	€ 0	€ 0
Voorstellen kapitaallasten investeringen	€ 0	€ -27.200	€ -162.700	€ -231.550	€ -256.550
Totaal mutaties aangeleverd VJN2024	€ -1.209.591	€ -4.007.869	€ -3.681.907	€ -3.141.769	€ -3.566.769
Nieuw middelenkader	€ -1.299.702	€ -3.391.344	€ -5.111.798	€ -373.418	€ 431.700
Waarvan structureel	€ 2.320.887	€ 174.954	€ -1.218.493	€ -543.740	€ 413.999

Meerjarig verloop weerstandsvermogen en weerstandsratio

Na verwerking van de mutaties uit de voorstellen voor de VJN2024 laat het bijgestelde middelenkader voor de jaren 2024-2027 een negatief saldo zien. Alleen de jaarschijf 2028 sluit positief. De negatieve resultaten moeten we dekken door aanwending van de algemene reserve.

In totaal moeten we op basis van de mutaties uit de VJN2024 een bedrag van ongeveer € 6,5 mln. uit de algemene reserve halen. De gemeenteraad heeft aangegeven dat de minimaal wenselijke ratio weerstandsvermogen tussen de 1,4 en 2,0 ligt. In onderstaande tabel schetsen we het bijgestelde verloop van weerstandsvermogen en weerstandsratio voor de komende jaren. Hieruit blijkt dat de weerstandsratio ondanks de aanwending van de algemene reserve niet onder de 8 uitkomt, en daarmee meer dan voldoende van omvang blijft.

Meerjarig verloop Weerstandsvermogen	2024	2025	2026	2027	2028
Stand jaarrekening 2023	21.658.681	23.184.698	19.656.956	19.378.337	19.143.091
Mutaties VJN2024	291.736	-5.346.879	-1.798.476	-309.219	716.220
Nieuwe stand	21.950.417	17.837.819	17.858.480	19.069.117	19.859.311
<i>Benodigd weerstandsvermogen</i>	<i>2.139.000</i>	<i>2.139.000</i>	<i>2.139.000</i>	<i>2.139.000</i>	<i>2.139.000</i>
Weerstandsratio na VJN2024	10,3	8,3	8,3	8,9	9,3

C) Middelenkader na verwerking voorstellen

Zie voor een toelichting de hoofdstukken 4 en 5.

Voor het ondersteunen van de keuzes rond de prioritering van de middelen schetsen we in onderstaande tabellen het verloop van het resultaat na verwerking van de verschillende rubrieken uit de voorstellen.

Tabel 2.3: middelenkader na verwerking mutaties 'moeten'

Nieuw middelenkader	€ -90.111	€ 616.525	€ -1.429.891	€ 2.768.351	€ 3.998.469
Voorstellen categorie 'moeten', structureel	€ -482.883	€ -1.294.766	€ -1.297.266	€ -1.322.266	€ -1.522.266
Voorstellen categorie 'moeten', incidenteel	€ -76.740	€ -739.600	€ -430.000	€ -50.000	€ -50.000
Nieuw middelenkader na 'moeten'	€ -649.734	€ -1.417.841	€ -3.157.157	€ 1.396.085	€ 2.426.203
Waarvan structureel	€ 2.759.187	€ 1.725.106	€ 482.160	€ 1.225.763	€ 2.408.502

Tabel 2.4: middelenkader na verwerking mutaties 'niveau handhaven'

Nieuw middelenkader na 'moeten'	€ -649.734	€ -1.417.841	€ -3.157.157	€ 1.396.085	€ 2.426.203
Voorstellen categorie 'niveau handhaven', structureel	€ -410.300	€ -1.384.952	€ -1.459.953	€ -1.459.953	€ -1.459.953
Voorstellen categorie 'niveau handhaven', incidenteel	€ 148.332	€ -150.000	€ -75.000	€ 0	€ 0
Nieuw middelenkader na 'niveau handhaven'	€ -911.702	€ -2.952.793	€ -4.692.110	€ -63.868	€ 966.250
Waarvan structureel	€ 2.348.887	€ 340.154	€ -977.793	€ -234.190	€ 948.549

Tabel 2.5: middelenkader na verwerking mutaties 'financiële begrotingsuitvoering'

Nieuw middelenkader na 'niveau handhaven'	€ -911.702	€ -2.952.793	€ -4.692.110	€ -63.868	€ 966.250
Voorstellen categorie 'financiële begrotingsuitvoering', structureel	€ -28.000	€ -118.000	€ -58.000	€ -58.000	€ -58.000
Voorstellen categorie 'financiële begrotingsuitvoering', incidenteel	€ -360.000	€ -25.000	€ 0	€ 0	€ 0
Nieuw middelenkader na 'financiële begrotingsuitvoering'	€ -1.299.702	€ -3.095.793	€ -4.750.110	€ -121.868	€ 908.250
Waarvan structureel	€ 2.320.887	€ 222.154	€ -1.035.793	€ -292.190	€ 890.549

Tabel 2.6: middelenkader na verwerking mutaties 'niveau ambitie'

Nieuw middelenkader na 'financiële begrotingsuitvoering'	€ -1.299.702	€ -3.095.793	€ -4.750.110	€ -121.868	€ 908.250
Voorstellen categorie 'niveau ambitie', structureel	€ 0	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000	€ -220.000
Voorstellen categorie 'niveau ambitie', incidenteel	€ 0	€ -248.351	€ -178.988	€ 0	€ 0
Nieuw middelenkader na 'niveau ambitie'	€ -1.299.702	€ -3.364.144	€ -4.949.098	€ -141.868	€ 688.250
Waarvan structureel	€ 2.320.887	€ 202.154	€ -1.055.793	€ -312.190	€ 670.549

Tabel 2.7: middelenkader na verwerking mutaties 'kapitaallasten investeringen'

Nieuw middelenkader na 'niveau ambitie'	€ -1.299.702	€ -3.364.144	€ -4.949.098	€ -141.868	€ 688.250
Voorstellen categorie 'kapitaallasten investeringen', structureel	€ 0	€ -27.200	€ -162.700	€ -231.550	€ -256.550
Nieuw middelenkader na 'kapitaallasten investeringen'	€ -1.299.702	€ -3.391.344	€ -5.111.798	€ -373.418	€ 431.700
Waarvan structureel	€ 2.320.887	€ 174.954	€ -1.218.493	€ -543.740	€ 413.999

Structureel en incidenteel saldo

Het is wenselijk dat structurele lasten eveneens zijn voorzien van een structurele dekking. Vandaar dat de regel 'Waarvan structureel' van belang is. Een positief saldo betekent dat voor de komende jaren een structureel positief begrotingssaldo wordt voorzien. Dat is tevens het belangrijkste criterium voor het provinciaal toezicht.

We streven naar een structureel sluitend meerjarenperspectief. In onderstaande tabel vatten we dit nog een keer samen.

Tabel 2.8: Uiteindelijk incidenteel en structureel saldo

Onderdeel	2024	2025	2026	2027	2028
Saldo (+ = positief)	€ -1.299.702	€ -3.391.344	€ -5.111.798	€ -373.418	€ 431.700
Waarvan structureel	€ 2.320.887	€ 174.954	€ -1.218.493	€ -543.740	€ 413.999
Waarvan incidenteel	€ -3.620.589	€ -3.566.297	€ -3.893.305	€ 170.321	€ 17.701

3. Middelenkader

In dit hoofdstuk geven we inzicht in het middelenkader voor de periode 2024-2028.

Tabel 3.1 Financieel middelenkader (min teken betekent nadeel)

De basis voor actualisatie van het middelenkader is het saldo van de programmabegroting 2024 en het meerjarenbeeld 2025-2028, zoals ook toegelicht is op pagina 7 van de Programmabegroting 2024. De jaarschijf 2028 is nieuw ten opzichte van de Programmabegroting 2024: uitgangspunt voor deze jaarschijf is het begrotingssaldo 2027.

Nr.	Financieel middelenkader	2024	2025	2026	2027	2028
	Resultaat PB 2024	€ -1.865.188	€ 388.035	€ -3.313.322	€ -64.199	€ -284.520
1	Algemene uitkering: sept en dec. circ.	€ 805.274	€ 479.440	€ 403.256	€ 1.093.504	€ 2.637.926
	Taakmutaties structureel	€ -48.688	€ -46.860	€ -42.354	€ -39.770	€ 122.504
	Taakmutaties incidenteel	€ -109.442	€ -40.863	€ -7.062	€ 0	€ 0
	Scenario 1: opschalingskorting	€ 0	€ 0	€ 760.000	€ 753.000	€ 748.000
	Scenario 2: index zorgkosten	€ 0	€ 0	€ 75.000	€ 150.000	€ 225.000
	Scenario 3: LPO accres incl. een. korting 2025	€ 133.000	€ -1.060.000	€ -514.000	€ -621.000	€ -575.000
2	Actualisatie kapitaallasten	€ 239.333	€ 0	€ 0	€ 0	€ 172.918
3	Prijsindex 2024-2027	€ 484.542	€ 864.028	€ 1.218.585	€ 1.579.735	€ 1.035.584
4	Loon/prijscompensatie verbonden partijen	€ 0	€ -140.276	€ -140.276	€ -140.276	€ -140.276
5	Actualisatie winstneming grondexploitatie	€ 256.650	€ 85.627	€ 47.450	€ 11.453	€ 11.368
6	Actualisatie Vpb grondexploitaties	€ 14.408	€ 87.395	€ 82.833	€ 45.904	€ 44.965
	Totaal	€ -90.111	€ 616.525	€ -1.429.891	€ 2.768.351	€ 3.998.469
	Waarvan structureel	€ 3.242.070	€ 3.019.872	€ 1.779.426	€ 2.548.029	€ 3.930.768
	Waarvan incidenteel	€ -3.332.181	€ -2.403.346	€ -3.209.317	€ 220.321	€ 67.701

Toelichting financieel middelenkader

Resultaat Programmabegroting 2024

Uitgangspunt voor actualisatie van het middelenkader is het resultaat zoals opgenomen in de in november 2023 door de Raad vastgestelde Programmabegroting 2024.

1. Algemene uitkering

De meicirculaire 2023 is de basis geweest voor het opstellen van de Programmabegroting 2024. In de actualisatie van het middelenkader zijn de effecten van de september- en decembercirculaire 2023 verwerkt. Vooral de hogere loon- en prijsindexatie in de algemene uitkering leidt er toe dat de algemene uitkering een positief effect op het middelenkader heeft. De taakmutaties, uitgesplitst naar incidenteel en structureel effect, zijn apart aangegeven. Uw raad is via raadsinformatiebrieven al over deze circulaire's geïnformeerd.

Uitkomsten Voorjaarsnota rijk

Eerder dan gebruikelijk heeft het rijk de Voorjaarsnota gepubliceerd. Hierin staan een aantal ontwikkelingen die voor ons de nodige financiële impact hebben. We hebben deze ontwikkelingen inmiddels ook financieel kunnen doorrekenen. De effecten zijn verwerkt in het middelenkader.

Het gaat om:

- maatregel 1: het afschaffen van de opschalingskorting, wat leidt tot een structureel hogere algemene uitkering vanaf 2026 met ongeveer € 750.000;
- maatregel 2: compensatie van de gestegen zorgkosten Wmo vanaf 2026, dit leidt tot een hogere uitkering in 2026 met € 75.000 en stijgt met € 75.000 per jaar;
- maatregel 3: een incidentele korting in 2025 om het tekort op de rijksbegroting te kunnen dekken, dit leidt in 2025 tot een lagere uitkering met € 744.000.

2. Actualisatie kapitaallasten

Op basis van de restantkredietenlijst in de jaarrekening 2023 is een berekening gemaakt van de verwachte onderuitputting op de kapitaallasten voor 2024. Dit voordeel is incidenteel in het middelenkader verwerkt. Verder is op basis van de meerjarige raming van de kapitaallasten, zoals die voor de GB2024 is opgesteld, de vrijval van de kapitaallasten voor 2028 bepaald en als structureel voordeel in het middelenkader verwerkt.

3. Prijsindex 2024-2028

Vanaf 2025 is de verwachte stijging van de budgetten door loon- en prijsstijgingen centraal op een stelpost geraamd. De indexcijfers voor de begroting 2025 en het mjp 2026-2028 zijn inmiddels bekend en vallen lager uit dan de percentages waarmee we in de GB2024 gerekend hebben.

4. loon/prijscompensatie verbonden partijen

De bijdrage aan de verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen baseren we op de conceptbegrotingen. Deze zijn in de loop van april binnengekomen en moeten nog voor zienswijzen aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Het in het middelenkader opgenomen bedrag is het bedrag dat we aanvullend op de reguliere loon- en prijscompensatie (opgenomen onder punt 3.) kwijt zijn.

5. Actualisatie winstneming grondexploitatie

De grondexploitaties zijn in de Jaarrekening 2023 geactualiseerd. Dat leidt voor de komende jaren ook tot een gewijzigde winstprognose. Van de winst wordt 50% toegevoegd aan de reserve, de rest valt vrij in het resultaat en is hier in het middelenkader verwerkt.

6. Actualisatie Vpb grondexploitaties

De Vpb vloeit vooral voort uit (de winst op) het grondbedrijf. De raming voor de te betalen Vpb is geactualiseerd, het resultaat is hier in het middelenkader verwerkt.

Algemeen

'In deze voorjaarsnota zijn ook voorstellen voor formatie meegenomen aan de hand van de uitkomsten van de 'Benchmark gemeentelijke organisatie'. Deze voorstellen zijn opgenomen onder de opgaven waaronder de formatie logischerwijs in te zetten is en aangegeven in het format als personeel (B).'

4. Programma 'Onmeunig mooi Losser'

4.1. Toekomstbestendig ontwikkelen in het brede sociaal domein

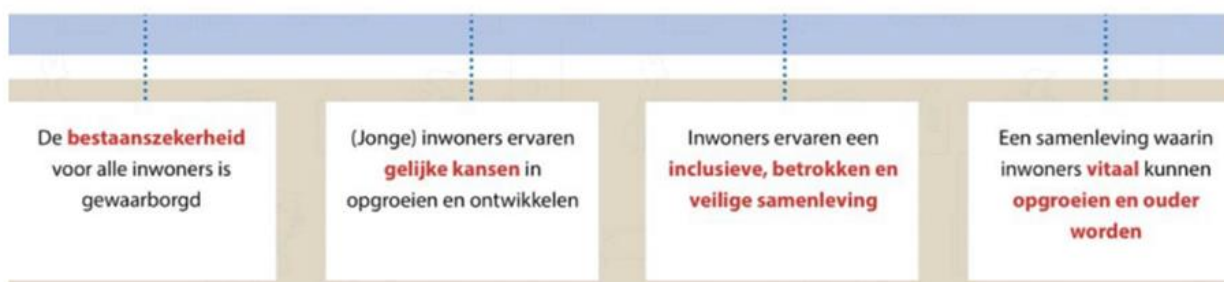

Toekomstbestendig sociaal domein

IN DE GEMEENTE LOSSER IS HET ONMEUNIG MOOI (SAMEN)LEVEN, RECREËREN, ONDERNEMEN EN WERKEN

WE WERKEN AAN EEN TOEKOMSTBESTENDIG SOCIAAL DOMEIN

Met het effect: zelfredzame inwoners die naar vermogen bijdragen en meedoen aan de samenleving en in staat zijn het eigen welzijn te behouden en versterken. De gemeente positioneert zich aan de voorkant. Door de samenwerking tussen inwoner en gemeente wordt de autonomie van de inwoner vergroot.

Het aantal taakvelden binnen deze opgave is groot en ze zijn complex, variërend van werk en opvoeding tot schulden en zorg. Door die grote verscheidenheid is sturing op de samenhang en de doelstellingen wenselijk, daarom zijn deze samen gebracht binnen deze opgave. In deze voorjaarsnota schetsen we het totaalplaatje, voor samenhang en helderheid: jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015) zijn wellicht het meest bekend, maar ook de Participatiewet, het minimabeleid, schuldhelpverlening, inburgering, cultuur, onderwijs en gezondheidsbeleid zijn onderdeel van het sociaal domein. Daarnaast zijn er diverse raakvlakken met bijvoorbeeld sport, veiligheid, economie, ruimte en realisatie. En laten we vooral ook aandacht hebben voor het migratievraagstuk.

In de Voorjaarsnota wordt duidelijk dat we voor een aantal grote uitdagingen staan, die het hoofd moeten worden geboden. We laten zien hoe we anticiperen op de trends en ontwikkelingen in onze maatschappij, hoe we invulling geven aan de door de raad vastgestelde beleidskoers en benoemen van onze doelen bestaanszekerheid, gelijke kansen, de samenleving (inclusief, betrokken en veilig) en de vitaliteit van onze inwoners in de meest brede zin van het woord. Daarom werken we integraal en domeinoverstijgend. We positioneren ons- en acteren aan de voorkant van de maatschappij, er wordt nadrukkelijker gekeken naar preventie en het versterken van de samenleving. Dit in tegenstelling tot het 'medisch' oplossen van gezondheidsvraagstukken en het oplossen van escalaties, hetgeen ook in ons beleid weerspiegelt. De betaalbaarheid van zowel de jeugdhulp als de maatschappelijke ondersteuning ontbreken niet, dit zal ook de komende jaren actueel zijn.

We gaan extra investeren in (overkoepelende) thema's positieve Gezondheid /leefbaarheid in de buurten/dorpen. Vanuit verbinding van het fysieke domein aan het sociaal domein. Zo werken we, langs die route, nu aan een sterker Overdinkel en Vogelbuurt in Losser.

Binnen het project *Samen voor een sterker Overdinkel* zetten we in op een sterker en leefbaarder Overdinkel, dit doen we vanuit de speerpunten bestaanszekerheid, ondernemerschap, gezondheid en veiligheid. Voor elk speerpunt worden doelen bepaald, deze geven we vorm in een uitvoeringsprogramma waarin we zichtbaar aan de slag gaan.

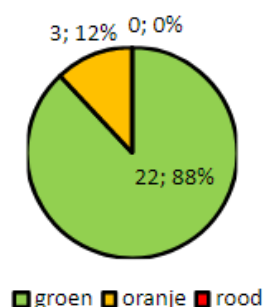
Binnen het project zetten we primair in op het sociaal-economische domein en zoeken we steeds de verbinding met het fysieke domein.

Revitalisatie van De Vogelbuurt is op handen. Er is gekozen daarbij niet alleen de fysieke ruimte te ontwikkelen, maar breder te kijken. Welke aanpassingen in de leefomgeving zijn nodig om de gezondheid te verbeteren? Om deze vraag te kunnen beantwoorden doen we samen met provincie, GGD en de Universiteit van Wageningen onderzoek naar hoe gezondheid mee te wegen wordt bij het inrichten en beheren van de fysieke omgeving en hoe bewoners en andere stakeholders het best daarbij kunnen worden betrokken. We werken hierbij opgavegericht, vanuit een integrale en gebiedsgerichte aanpak. Het programma 'Vogelbuurt' is ondergebracht onder de opgave 'Wonen en Leven'.

4.1.1 Bestuursrapportage

Inhoudelijke begrotingsuitvoering 2024

Verwacht resultaat 2024 Toekomstbestendig sociaal domein

Legenda

- = resultaat 2024 is/wordt gehaald. Toelichting niet nodig.
- = resultaat 2024 wordt met bijsturing gehaald. Toelichten in max 6 regels.
- = resultaat 2024 wordt met bijsturing niet gehaald. Toelichten in max 6 regels.

Doel A: De bestaanszekerheid voor alle inwoners is gewaarborgd.

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
a. Het aanbod aan minimaregelingen is toegankelijker gemaakt en verbreed daar waar wenselijk/ noodzakelijk. De motie "Losserpas voor minima" wordt hierin verwerkt.		
b. De lokale woonzorgvisie is vastgesteld en de (woon)behoefte is bepaald.		
c. We gaan actief ondernemers benaderen, zodat er voldoende werkplekken beschikbaar zijn voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. #structureel		

Doel B: (Jonge) inwoners ervaren gelijke kansen in opgroeien en ontwikkelen

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
a. Een (uitvoerings-)programma onderwijs & educatie en een evaluatieschema is opgesteld.		Voorafgaand aan uitvoeringsprogramma is besloten eerst een visie op een leven lang ontwikkelen te formuleren. Deze bestaat uit twee pijlers: visie op onderwijs & visie op educatie. Beide visies liggen in concept klaar om te worden vrijgegeven voor participatie. Alhoewel vertraagt zullen deze door extra inzet alsnog tijdig worden opgeleverd.
b. We creëren en stimuleren, met de focus op de jeugd, algemene voorzieningen		
c. In aansluiting op de regiovisie gaan we normaliseren door te de-medicaliseren, de leefwereld te versterken en aanspraak te maken op eigenkracht.		
d. Uitvoeringsplan Onderwijs, met daarin opgenomen onderwijs-zorg arrangementen, op basis van integraal beleidsplan Sociaal Domein is opgesteld.		Er wordt gewerkt aan een uitvoeringsplan onderwijs vanuit de LSA. Hierin wordt de koppeling samenwerking onderwijs/ zorg gemaakt. De gemeente Losser start met een pilot zorgintensief onderwijs. Deze pilot wordt uitgevoerd samen met de andere twee NOT-gemeenten. Door actieve deelname in projectgroep sturen we op een tijdige oplevering.

Doel C: Inwoners ervaren een inclusieve, betrokken en veilige samenleving.

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
a. Het toegangsteam is versterkt met externe expertise (onder andere Gecertificeerde instellingen (GI's), Veilig Thuis Twente (VTT), et cetera)		
b. Voor veiligheid leefomgeving worden de volgende onderwerpen opgepakt:		
1. Integrale aanpak van (jeugd)problematiek is opgesteld.		

2. Buurtbemiddeling is voortgezet naar aanleiding van evaluatie 2023.		
3. Op basis van het criminaliteitsbeeld (gebieden en branches) wordt gericht ingezet op ondermijning.		
4. Samenwerking met Duitsland is versterkt en geïntensiveerd in verband met aanpak grensoverschrijdende criminaliteit;		
5. Organisatie gemeente Losser weerbaar tegen ondermijning door vergroten bewustwording;		
6. Inwoners gemeente Losser weerbaar tegen ondermijning door vergroten bewustwording.		
7. Bibob beleid breed geïmplementeerd binnen de gemeentelijke organisatie		
8. Sturingsmogelijkheden en het bijbehorende instrumentarium voor de veilige leefomgeving zijn verkend		
c. De inclusie agenda, inclusief uitvoeringsplannen, is opgeleverd vóór de Voorjaarsnota 2024.		
d. Een integraal plan voorkomen en verminderen middelen is opgeleverd voor de Voorjaarsnota 2024. De landelijke campagne NIX18 maakt hier deel van uit.		
e. Het label dementievriendelijke gemeente is behaald		
f. Passend binnen de wettelijke taak geven we aandacht aan de migratie vraag.		

Doel D: Een samenleving waarin inwoners vitaal kunnen opgroeien en ouder worden.

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
a. In het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond & Actief Leven Akkoord (GALA) maken gemeenten en verschillende zorgpartijen afspraken over te bereiken gezondheidsdoelen voor de komende jaren. Beide akkoorden hangen nauw met elkaar samen. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040. De Brede SPUK-regeling is voor dit doel beschikbaar		

gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis.		
b. Diverse pilots worden uitgevoerd vanuit het innovatieplan Sociaal Domein		
c. Bewustzijns campagne "Start met de toekomst" (werktitel) is gestart, waarin eigenregie op passende ondersteuning, reablement, wonen, vitaliteit en een sterk sociaal netwerk worden bevorderd.		
d. Er volgt eind 2023/ begin 2024 een Koersdocument Overdinkel. Daarna zal gewerkt worden aan een Uitvoeringsprogramma SES Overdinkel, dat meegenomen wordt in de VJN 2024, zodat passende middelen worden gevraagd voor de ambitie om Overdinkel te versterken.		Voor het project <i>Samen voor een sterker Overdinkel</i> zal het koersdocument in de loop van 2024 gereed komen. Eventueel benodigde aanvullende middelen kunnen dus niet bij deze voorjaarsnota worden meegenomen. Vooralsnog zal de uitvoering wel starten in 2024.

Financiële begrotingsuitvoering 2024

Geen mutaties.

4.1.2 Kadernota

Voorstellen in de categorie 'moeten'

Bedragen in €

	Onderwerp	soort lasten	Dit jaar	Meerjarenperspectief/Begroting			
			2024	2025	2026	2027	2028
Doel A: De bestaanszekerheid voor alle inwoners is gewaarborgd.							
S1	Arbeidsmarkt ontwikkelingen	materieel	35.000				
		materieel	-240.660				
		personeel	15.000	15.000	17.500	17.500	17.500
Doel B: (Jong) inwoners ervaren gelijke kansen in opgroeien en ontwikkelen.							
S2	Synergie hervormingsagenda en inkoopstrategie - consultants voor de herbeoordeling en toewijzing van nieuwe zorgproducten	materieel		340.000	340.000	340.000	340.000
		personeel	273.750	567.500			
		materieel	-273.750	-567.500			
Doel C: Inwoners ervaren een inclusieve, betrokken en veilige omgeving.							
S3	Inclusieagenda	materieel	25.000	25.000	25.000	25.000	
		personeel	27.200	27.200	27.200	27.200	
		personeel	-13.700	-13.700	-13.700	-13.700	
S4	Buurtbemiddeling	materieel	16.000	16.000			
Doel D: Een samenleving waarin inwoners vitaal kunnen opgroeien en ouder worden.							
S5	Beleidsadvies publieke gezondheid en onderwijs	materieel	15.000	30.000	30.000	30.000	30.000
		personeel (B)	57.633	115.266	115.266	115.266	115.266
		Totaal	-63.527	554.766	541.266	541.266	541.266

S1. Arbeidsmarkt ontwikkelingen

De groep inwoners die niet zonder ondersteuning aan het werk kan wordt steeds groter, waardoor we ook meer loonkostensubsidie verstrekken. De toename zien we vooral bij inwoners met een indicatie banenafpraak, maar ook zien we een toename van mensen met een indicatie voor beschut werk, statushouders, jongeren en niet-uitkeringsgerechtigden (nuggers). Er is steeds meer begeleiding nodig en de administratieve lasten stijgen mee door het verwerken en berekenen van de Loonkostensubsidie (LKS). Daarnaast zullen er door inzet op het project Simpel Switchen meer inwoners vanuit dagbesteding doorstromen naar werk. Deze inwoners zullen op de werkplek ondersteuning nodig hebben. Incidenteel materieel budget is benodigd voor het opstellen van een transitieplan voor de sociaal ontwikkelingsbedrijven (Larcom). Daarnaast vindt een bijstelling plaats van het BUIG-budget op basis van de voorlopige beschikking 2024.

In de arbeidsmarktregio Twente zijn afspraken gemaakt over een regionaal tarief ten aanzien van job coaching. Dit betekent voor Losser een tariefverhoging. Het lokale tarief is de laatste jaren niet is geïndexeerd. Hiervoor is structureel extra budget nodig. We willen dat inwoners in staat worden gesteld om mee te doen naar vermogen en zo zelfredzaam mogelijk kunnen

participeren in onze maatschappij. Daarnaast zullen er door inzet op het project Smpel Switchen meer inwoners van dagbesteding doorstromen naar werk. Deze inwoners zullen op de werkplek ondersteuning van een jobcoach nodig hebben waardoor er ook beroep gedaan wordt op het begeleidingsbudget voor jobcoaching.

S2. Synergie hervormingsagenda en inkoopstrategie - consultants voor de herbeoordeling en toewijzing van nieuwe zorgproducten

Vanuit de nieuwe aanbesteding Jeugdhulp en Wmo zullen we voor eind 2025 alle indicaties moeten herindiceren. De landelijke Hervormingsagenda Jeugd is hierbij een belangrijk initiatief met naast regionaal ook lokaal verplichte taakstellingen om knelpunten in de jeugdzorg aan te pakken en het jeugdzorgstelsel houdbaar te maken voor de toekomst. Tijdens de overgang en implementatie van het oude naar het nieuwe model van de Jeugdhulp en Wmo streven we naar synergie en kan er een kwaliteit-slag gemaakt worden waardoor de inwoners passende ondersteuning ontvangen, de sociale basis wordt versterkt en inzet van zwaardere zorg wordt voorkomen. De overgang naar het nieuwe inkoopmodel loopt twee kalenderjaren en wordt gefinancierd vanuit een nog te vormen reserve. Vanuit de hervormingsagenda is op basis van cijfers van 2022 en het traject van eerlijke tarieven een voorlopige inschatting gemaakt van de stijging van de materiele kosten.

S3. Inclusieagenda

De inclusie agenda is vastgesteld in de raadsvergadering van 16 april jl.. In de financiële paragraaf is aangegeven dat structureel uitvoeringbudget nodig is naast ambtelijke capaciteit om samenwerking met ervaringsdeskundigen, maatschappelijke partners en inwoners tot stand te brengen. De komende jaren (t/m 2027) wordt dit budget beschikbaar gesteld waarna een evaluatie wordt uitgevoerd om het budget eventueel bij te stellen. Voor zover de projecten uit de inclusie agenda betrekking hebben op de inrichting van de fysieke leefomgeving kunnen deze projecten, met een maximum van € 13.700, ten laste komen van de GALA-gelden/ Brede SPUK.

S4. Buurtbemiddeling

In 2022 is de pilot 'Buurtbemiddeling' gestart. Tot en met 2023 is deze pilot uitgevoerd door SMD Enschede. Naar aanleiding van de evaluatie wordt Buurtbemiddeling voortgezet. Fundament neemt sinds 2024 de uitvoering voor haar rekening. Ook in 2025 willen we gelet op de positieve ervaringen buurtbemiddeling voortzetten. De totale kosten bedragen € 32.000 per jaar, waarbij we er van uit gaan dat Domijn hierin voor de helft bijdraagt, zoals nu ook al het geval is. Gedurende het kalenderjaar 2025 worden de rol/taken van Fundament geëvalueerd, buurtbemiddeling maakt hier een onderdeel van.

S5. Beleidsadvies publieke gezondheid en onderwijs

Er is capaciteit nodig om verder invulling te geven aan de brede taken in het sociaal domein zoals o.a. verwoordt in de strategische beleidsnota sociaal domein en geeft mede invulling aan de ambities verwoordt in het coalitieakkoord op o.a. de taakvelden zoals onderwijs, sport en gezondheid. Aangezien het coalitieakkoord en ook onze strategische beleidsnota wel uitdagingen en kansen zien op deze taakvelden en hier eveneens een enige urgentie aan hangen is oplossen van 1 fte minimaal nodig. Deze capaciteit zetten we in op zowel strategisch als tactisch niveau, binnen het sociaal domein om publieke gezondheid en onderwijs verder vorm te geven. In het verlengde hiervan ook sport (gezondheid & sport) en educatie (onderwijs & zorg).

Daarnaast is op landelijk niveau de vergrijzing een groeiend fenomeen, en ook binnen de gemeente Losser wordt deze uitdaging steeds prominenter. Dit legt druk op de

gezondheidszorg en sociale systemen. Het is daarom noodzakelijk om blijvende inspanningen te leveren op het gebied van preventie en positieve gezondheid. Daarmee verwachten we een groei naar 2 fte in de toekomst. Voor deze voorjaarsnota is vooralsnog 1 fte opgenomen. Deze staat ook in de benchmark.

Uiteraard willen we de bijdrage op dit werkveld datagedreven doen. De kosten gepaard gaande met de uitbreiding van de softwarelicenties zijn onder deze ontwikkeling geplaatst.

Voorstellen in de categorie 'handhaven huidig niveau'

bedragen in €

	Onderwerp	soort lasten	Dit jaar	Meerjarenperspectief/Begroting			
			2024	2025	2026	2027	2028
Doel A: De bestaanszekerheid voor alle inwoners is gewaarborgd.							
S6	Versterken bestaanszekerheid door effectieve schuldhulpketen	personeel	84.948	169.896	169.896	169.896	169.896
S7	Versterken invordering Werk & Inkomen en Inburgering	personeel	41.008	82.015	82.015	82.015	82.015
		materieel	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
S8	Exploitatie Wsw Werken in Losser	materieel	-148.332				
S9	Beschermd wonen	materieel	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000
Doel B: (Jonge) inwoners ervaren gelijke kansen in opgroeien en ontwikkelen.							
S10	Uitbreiding leerplichtambtenaar	personeel	31.655	63.311	63.311	63.311	63.311
S11	Versterken interprofessioneel werken onderwijs	personeel (B)	50.061	100.121	100.121	100.121	100.121
Doel C: Inwoners ervaren een inclusieve, betrokken en veilige samenleving.							
S12	Uitbreiding procesmanager	personeel (B)	57.992	57.992	57.992	57.992	57.992
S13	Migratie en integratie	materieel	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
		personeel	102.654	102.654	177.655	177.655	177.655
S14	Jongerenactiviteitencentrum Fundament	materieel		75.000			
S15	Veiligheid	materieel	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000
Doel D: Een samenleving waarin inwoners vitaal kunnen opgroeien en ouder worden.							
		Totaal	48.986	479.989	479.990	479.990	479.990

S6. Versterken bestaanszekerheid door efficiënte schuldhulpketen

Afgelopen jaar hebben we 1 fte beschikbaar gesteld in een pilot en onderzocht hoe de schuldhulpketen in Losser verbeterd kan worden. Er is behoefte aan budgetbegeleiding voor inwoners met geldzorgen. Deze effectieve schuldhulpverlenings-keten speelt een belangrijke rol bij het waarborgen van bestaanszekerheid, met name voor inwoners met (dreigende) schulden. Regievoeren op schuldhulpverlening is een wettelijke taak. Door deze schuldhulpketen aan te laten sluiten op de wettelijke taak van vroegsignalering en budgetbegeleiding toe te voegen aan de basisdienstverlening, bevorderen we de financiële draagkracht en zelfredzaamheid van onze inwoners op lange termijn. We voorkomen toename van schulden door voortijdig ondersteuning te bieden (0,5 fte). Het betreft dus in totaal 1,5 fte.

S7. Versterken invordering Werk & Inkomen en inburgering

Tot 1 januari 2024 werd het debiteurenbeheer deels uitbesteed aan een extern bureau Cannock Chase. Deze uitbesteding levert weinig rendement op, tevens is er ontevredenheid over de dienstverlening door gebrek aan sturing en controle. Daarnaast stopt Cannock Chase met het leveren van deze dienst aan gemeenten. Derhalve wordt voorgesteld om de uitvoering volledig in eigen beheer te doen. Hierdoor hebben we directe controle op het proces van alle invorderingsdossiers. Doordat de meeste debiteuren cliënt zijn (of zijn geweest) en de achtergrond bekend is, kan makkelijker een passend plan gemaakt worden wat leidt tot meer succesvol extra invorderen. Het inzetten van eigen formatie vergt initieel investering maar zal op langere termijn kostenbesparend zijn voor de gemeente. Door het debiteurenbeheer intern uit te voeren hebben we betere controle op het proces en kunnen we zorgen voor transparantie. De verwachting met betrekking tot het totale debiteurenbeheer is een structurele hogere invorderingsopbrengsten van openstaande vorderingen van € 15.000. Om deze taak uit te voeren is er structureel personeelscapaciteit nodig op onze uitkeringsadministratie (0,5 fte).

De toename van het aantal statushouders zorgt voor een toename in werkdruk van de trajectbegeleiders, met name in de uitvoering van de Wet inburgering. Door deze wet heeft de gemeente weer de regie op inburgeraars, dat betekent dat wij inburgering plichtige nieuwkomers begeleiden bij hun inburgering. De uitvoering van de wet brengt een aantal administratieve taken met zich mee, waarvoor ondersteuning noodzakelijk is, zodat er voldoende tijd beschikbaar blijft voor begeleiding van de inburgering plichtige bij de trajectbegeleiders. In totaal vragen we 0,5 fte voor de ondersteuning.

S8. Exploitatie Wsw Werken in Losser (WIL)

Op basis van de huidige bezetting van WIL heeft een actualisatie plaatsgevonden van de budgetten. Dit leidt per saldo tot een voordeel van ruim € 148.000.

S9. Beschermd wonen

De afgelopen jaren hebben we een uitkering ontvangen vanuit de reserve beschermd wonen. Vanwege het structurele karakter van deze uitkering is besloten deze structureel te verwerken in de begroting. Meerjarig garantie uitkering.

S10. Uitbreiding leerplichtambtenaar

De leerplichtambtenaar krijgt extra taken door de verschuiving van vindplaats naar werkplaats conform de Lokale Samenwerking Agenda Onderwijs (LSA), almede de taken die voortvloeien uit de (sub)regionale aanpak schoolaanwezigheid. Van vindplaats naar werkplaats is een belangrijk concept in het onderwijs. Het verwijst naar de overgang

van vindplaats, waar leerlingen worden geïdentificeerd als behoeftig of zorgbehoevend, naar werkplaats, waar effectieve ondersteuning en zorg worden geboden om hun leertraject te optimaliseren. De eerste evaluatie gesprekken zijn gevoerd op de scholen. Meer inzet en zichtbaarheid is nodig om vanuit leerplicht, in lijn met de LSA/ interprofessioneel werken, te sturen op schoolaanwezigheid. Daarbij is het nu een formatief kwetsbare positie.

S11. Versterken interprofessioneel werken onderwijs

De schoolmaatschappelijk werkers krijgen meer taken door de eerder genoemde verschuiving van vindplaats naar werkplaats conform de Lokale Samenwerking Agenda Onderwijs (LSA) en vanwege de behoefte aan interprofessioneel werken (IPW) binnen scholen. Deze uitbreiding is structureel nodig om de verbinding te kunnen blijven maken met de scholen, vanuit de school maatschappelijk werkers. De behoefte om deze samenwerking en de sociale basis te versterken is conform coalitieakkoord. De formatie is onderdeel van de benchmark (er wordt 1 fte aangevraagd, deze wordt verdeeld onder de bestaande mensen die al op de scholen aanwezig zijn).

S12. Uitbreiding procesmanager

Door de verschuiving vanuit het gedwongen kader en het feit dat deze dichter op onze toegang komt (onder andere vanuit het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming), vraagt dit extra investering. Door de functie structureel uit te breiden, zetten we een stabielere/mindere kwetsbare basis neer voor de toekomst om de huidige taken voort te kunnen zetten. De samenwerking met lokale veiligheidspartners zoals politie, Veilig Thuis Twente en Gecertificeerde Instellingen kunnen we hierdoor versterken. Tevens vervult ze een brugfunctie met het fysieke veld. Deze functie is ook opgenomen in de benchmark.

S13. Migratie en integratie

De Spreidingswet is een belangrijke nieuwe wet in het Nederlandse asielbeleid. Onze gemeente heeft met deze wet de taak om structureel te voorzien in de opvang van asielzoekers. Via het gemeente fonds/ algemene middelen (taakmutaties), worden gelden beschikbaar gesteld. Omdat de gelden via de algemene middelen worden uitgekeerd, dienen deze middelen, bij de integrale afweging tijdens de behandeling van de voorjaarsnota, door de Raad te worden toegewezen aan deze taak. De uitvoering van de Spreidingswet staat los van de noodopvang die geboden wordt in Hotel Dinkeloord.

Op de locatie Hotel Dinkeloord bieden wij tijdelijk noodopvang aan asielzoekers die acuut bescherming nodig hebben. De noodopvang is een gezamenlijke inspanning van onze gemeente en het COA. De gemeente ontvangt een (kostendekkende) vergoeding voor deze noodopvang.

Vluchtelingen uit Oekraïne kunnen tijdelijk bescherming krijgen in Nederland door de Richtlijn Tijdelijke Bescherming van de Europese Unie. Losser neemt de verantwoordelijkheid om deze mensen een veilige plek te bieden. De met de opvang gepaarde kosten worden gedekt uit de SPUK Oekraïne.

Opvang van Oekraïense ontheemden, de noodopvang en de huisvesting van vluchtelingen (Spreidingswet) vraagt om een integrale aanpak, waarbij er domein overstijgend gewerkt wordt. Om de toenemende taken op te vangen is er uitbreiding van de formatie noodzakelijk, totaal circa 3,1 fte. Dekking hiervoor is grotendeels voorzien (2,4 fte) door de hierboven aangehaalde vergoedingen van uit het rijk en de door de raad reeds beschikbaar gestelde incidentele capaciteit.

Netto is er voor 2024 en 2025 € 102.654 benodigd voor de uitbreiding van de taken. In de daaropvolgende jaren is er € 177.655 benodigd (incidentele dekking stopt).

S14. Jongerenactiviteitencentrum Fundament

In de tweede helft 2023 is Fundament gestart met het jongerenactiviteitencentrum in de accommodatie van SV Losser. Hoewel nu al sprake is van een groot aantal activiteiten en bezoekers, moet de formele evaluatie nog plaatsvinden eind 2024. Naar verwachting zal de evaluatie opleveren dat het jongerenactiviteitencentrum in een sterke behoefte voorziet en kan worden gecontinueerd. We continueren deze activiteit voor ten minste het kalender jaar 2025 (1 jaar) en aan de hand van de evaluatie wordt gezien of deze wordt voortgezet. Afweging vindt in 2025 plaats.

S15. Veiligheid

We zien een toename in de werkzaamheden van veiligheid als gevolg van; vluchtelingenopvang, inzet op cybercrime en digitale criminaliteit en noodzaak intensivering samenwerking met Duitsland.

Voorstellen in de categorie 'wensen'

bedragen in €

	onderwerp	soort lasten	Dit jaar	Meerjarenperspectief			
			2024	2025	2026	2027	2028
Doel A: De bestaanszekerheid voor alle inwoners is gewaarborgd.							
S1 6	Implementatie Jongerenperspectieffonds	materieel		93.230	78.867		
Doel B: (Jonge) inwoners ervaren gelijke kansen in opgroeien en ontwikkelen.							
S1 7	Versterken samenwerking partners lokale veld	personeel		100.121	100.121		
Doel C: Inwoners ervaren een inclusieve, betrokken en veilige samenleving.							
S1 8	Cultuurpresentatie, productie en participatie inclusief Losserpas	materieel		55.000			
Doel D: Een samenleving waarin inwoners vitaal kunnen opgroeien en ouder worden.							
S1 9	Zorgkrant	materieel		20.000	20.000	20.000	20.000
S2 0	Investeringsreserve nieuwe ontwikkelingen brede sociaal domein	materieel		1.000.000			
		materieel		-1.000.000			
		Totaal		268.351	198.988	20.000	20.000

S16. Implementatie Jongerenperspectieffonds

Het Jongerenperspectieffonds (JPF) is een bewezen effectieve interventiemethode voor jongeren met problematische schulden en kent een specifieke aanpak, waarbij de nadruk ligt op het toekomstperspectief in plaats van sec het treffen van schuldregelingen. In Twente wordt via de Twentse Koers gewerkt aan het implementeren van het JPF binnen de Twentse gemeenten. Met de implementatie van het JPF werken we toe naar de Wet van school naar duurzaam werk die op 1 augustus 2025 van kracht moet worden en als doel heeft om

jongeren met (risico op) een afstand tot de arbeidsmarkt de begeleiding te bieden die zij nodig hebben om duurzaam deel te nemen aan de arbeidsmarkt. De toepasbaarheid en effectiviteit voor de gemeente Losser wordt gezien in een evaluatie waaraan beoordeeld wordt of deze methode duurzaam wordt voortgezet (2026).

S17. Versterken samenwerking partners lokale veld

We zorgen voor een goede inrichting en samenwerking van/met de lokale (algemene) voorzieningen waardoor we in staat zijn om de verschuiving te maken van woonvormen naar ambulante ondersteuning en van ambulante ondersteuning naar algemene voorzieningen. Om dit te bereiken investeren we in de relatie met onze lokale partners. We pleiten voor incidentele gerichte investeringen in een verbinder (verdeeld over alle consultants, in totaal 1 fte) aan de voorkant voor de duur van 2 jaar (2025 en 2026), waardoor we de mogelijk hiaten kunnen ontdekken.

S18. Cultuurpresentatie, productie en participatie inclusief Losserpas

We willen deelname aan culturele activiteiten stimuleren. Dat doen we enerzijds door de Losserpas in te voeren en anderzijds door de cultuur infrastructuur te versterken en de zichtbaarheid en toegankelijkheid te vergroten. De installatie van de KGR is succesvol afgerond en vormt een belangrijk onderdeel van kinderp participatie in onze gemeente. Vanuit de kinderraad vinden verschillende initiatieven plaats. Voor de uitvoering van al deze activiteiten is budget nodig.

S19. Zorgkrant

De 'pilot Zorgkrant' wordt vanaf 2025 structureel gemaakt. Door het lezen van de fysieke en digitale krant weten inwoners van de gemeente Losser hoe de zorg en ondersteuning in Losser is georganiseerd en waar zij terecht kunnen met vragen.

S20. Investeringsreserve nieuwe ontwikkelingen brede sociaal domein

Ontwikkelingen binnen het sociaal domein zoals de hervormingsagenda jeugdzorg, de implementatie van de regionale inkoop (jeugd en Wmo) voeren samen met de ontwikkelingen op het gebied van arbeidsparticipatie de noodzaak tot het door ontwikkelen van en het aan de voorkant komen van het brede sociale domein, afgestemd op de behoefte van de Losserse inwoners. Hiervoor is ontwikkelruimte nodig in de vorm van een budget. Uit het voorgaande innovatie plan 2021-2024 is gebleken dat verschillende pilots succesvol zijn. Voor de komende jaren is een vergelijkbaar investeringsbudget nodig. We onttrekken eenmalig € 1.000.000 uit de algemene reserve voor de financiering nieuwe ontwikkelingen in het brede sociaal domein.

Investerings opgave toekomstbestendig ontwikkelen in het brede sociaal domein

Geen investeringen in de jaren 2024 t/m 2028.

4.2. Toekomstbestendig wonen, leven en werken

Toekomstbestendig wonen en leven

TOEKOMSTBESTENDIG WONEN EN LEVEN

De fysieke woon- en leefomgeving wordt steeds intensiever benut. We staan voor grote opgaven die allemaal samenkomen in een beperkte ruimte. Het aanpakken ervan is, vanwege de onderlinge interactie, een ingewikkelde puzzel. Daarom is er een nieuwe balans nodig. De omgevingskwaliteit staat centraal; ruimtelijke keuzes voor een toekomstbestendige woon- en leefomgeving.

Maatschappelijk effect: vitale en aantrekkelijke dorpskernen

De opgave

De gemeente Losser is een aantrekkelijk woongebied door de ligging in nationaal landschap, het hoge voorzieningenniveau, de gunstige ligging aan de A1 en de nabijheid van grootstedelijke voorzieningen. Het dorpse woonklimaat wordt gekenmerkt door rust, ruimte en sociale betrokkenheid.

We staan echter voor grote uitdagingen in de leefomgeving. Vraagstukken uit het sociaal domein vragen hierbij mede om een antwoord vanuit het fysieke domein. Zo ligt er bijvoorbeeld op het gebied van 'wonen' een grote uitdaging om het woningbestand te verduurzamen en passend en betaalbaar te maken, daarbij rekening houdend met trends als 'langer thuis wonen'. En binnen de fysieke leefomgeving moet er ruimte gemaakt worden voor een 'gezonde leefomgeving' en om de brede gevolgen van klimaatverandering op te vangen.

Integrale opgave en keuzes

De kwaliteit van de woon- en leefomgeving is van wezenlijk belang voor de leefbaarheid en gezondheid. De uitdagingen in bebouwd gebied bestaan, naast de 'traditionele' onderwerpen wonen, woon- en leefomgeving & maatschappelijke voorzieningen, economie & werkgelegenheid en bereikbaarheid, ook uit de 'nieuwe uitdagingen' zoals energietransitie, klimaatadaptatie, biodiversiteit, circulaire economie, gezonde leefomgeving én de sociale vraagstukken voor vitale gemeenschappen.

De woon- en leefomgeving moet inclusief zijn, sociaal veilig, bruikbaar voor iedereen en uitnodigen voor ontmoeten, verblijven en bewegen. Al deze uitdagingen komen samen in een beperkte ruimte en vanwege de onderlinge interactie is het aanpakken ervan een ingewikkelde puzzel. Er is visie, regie en samenwerking nodig om vraagstukken in samenhang aan te pakken. In de afgelopen decennia is de balans steeds meer gaan overhellen naar het economische gebruik van de ruimte. Dat heeft ontwikkelingen opgeleverd die niet altijd toekomstbestendig zijn en niet altijd even goed aansluiten bij hoe inwoners de ruimte beleven. We staan daarmee voor de opgave om de omgevingskwaliteit te verbeteren.

Dat vraagt om een nieuwe balans. Er moeten ruimtelijke keuzes gemaakt worden voor toekomstbestendig wonen en een toekomstbestendige woon- en leefomgeving.

Uitwerking van de 'Groeiambitie'

Om de kracht van onze gemeente ook voor de toekomst te garanderen is in het coalitieakkoord de ambitie opgenomen om te groeien naar 25.000 inwoners en het versterken van voorzieningen en infrastructuur. De groeiambitie raakt de toekomstvisie en de geformuleerde opgaven. Demografische ontwikkelingen, de toekomstige zorgvraag en sociale samenhang vormen hierbij belangrijke aandachtspunten en de 'nieuwe' uitdagingen om toekomstbestendig te zijn, zijn hiermee verweven.

Om deze redenen zet ons college in op een onderbouwing en evenwichtige afweging van de geambieerde groei. De in 2024 geactualiseerde woonvisie en opgestelde woonzorgvisie geven hierbij inzicht en vormen de eerste bouwstenen. Daarnaast willen we het gesprek aangaan over hiermee samenhangende vraagstukken zoals bijvoorbeeld de vraag hoe we een aantrekkelijke woongemeente zijn voor jongeren, hoe te anticiperen op ontwikkelingen in de zorg en welke maatschappelijke voorzieningen waar nodig zijn. Samen met inzicht in de 'nieuwe' uitdagingen geven op te stellen 'kansenkaarten op tactisch niveau' vervolgens inzicht in de mogelijkheden om concreet invulling te geven aan de groeiambitie (wat kan/moet waar?).

Wonen is speerpunt van beleid

In ons beleid is 'wonen' een topprioriteit. We gaan hierbij uit van een brede aanpak bestaande uit bouwen naar behoefte en zetten daarbij in op herstructurering, transformatie en nieuwbouw. Daarnaast zetten we in op het ontwikkelen van strategieën om de doorstroming en toegankelijkheid van de bestaande woningvoorraad te bevorderen en het verduurzamen van ons woningbestand.

Bij de vaststelling van de programmabegroting 2023 is € 200.000 beschikbaar gesteld voor de 'versnelling van de woningbouwopgave'. Vanuit deze middelen wordt onder andere gewerkt aan de actualisatie van de woonvisie en de woonzorgvisie. Hierbij vormt een actueel inzicht in demografische ontwikkelingen de basis. In de woonvisie worden verschillende scenario's uitgewerkt, waaronder een groeiscenario. Ook wordt aandacht geschonken aan diverse woonvormen voor verschillende doelgroepen, inclusief flex-woningen, mogelijkheden voor woningsplitsing, knoopen en het mogelijk maken van tijdelijke woonvormen. Wonen gaat echter verder dan alleen huisvesting. Daarom zetten we 'wonen' in als vliegwiel voor integrale gebiedstransformaties en geven daarmee een impuls aan de vitaliteit en leefbaarheid in onze kernen.

Woon- en leefomgeving; een integrale, programmatische en gebiedsgerichte aanpak

De kwaliteit en toekomstbestendigheid van de woon- en leefomgeving is van wezenlijk belang voor de leefbaarheid en gezondheid van onze inwoners. Een integrale en programmatische aanpak, samen met partners, is noodzakelijk om tot resultaten te komen. De woonopgave en de vervangingsopgave in de openbare ruimte (vanuit het 'strategisch assetmanagement') fungeren hierbij als vliegwiel.

Prioriteit Vogelbuurt Losser

Naast de gebiedsgerichte programma's in Glane, De Lutte, Beuningen en het centrum van Losser, ligt de focus de komende jaren op de Vogelbuurt in Losser. Ons college geeft prioriteit aan de Vogelbuurt omdat hier ontwikkelingen zijn samengebracht op zowel fysiek als sociaal vlak, waardoor er kansen liggen om samen met partners te werken aan een integrale gebiedstransformatie waarmee invulling wordt gegeven aan onze ambitie om een impuls te geven aan vitaliteit en leefbaarheid in onze kernen.

Uitwerking onderliggende thema's

Om de integrale, programmatische en gebiedsgerichte aanpak mogelijk te maken dienen onderliggende thema's uitgewerkt te worden. Zo werken we in 2024 aan de lokale klimaatadaptatiestrategie en een beleidsplan voor mobiliteit. Na besluitvorming worden de bijbehorende uitvoeringsagenda's verwerkt in het meerjarenperspectief. Op gebied van maatschappelijke voorzieningen in de woon- en leefomgeving willen we een budget opnemen om daarmee te onderzoeken hoe we diverse initiatieven uit de samenleving op sportgebied kunnen ondersteunen vanuit een integrale aanpak zodat deze initiatieven bijdragen aan meerdere opgaven.

Reguliere taken dragen bij aan de opgaven

Tot slot draagt de uitvoering van reguliere taken eveneens bij aan de opgaven en geformuleerde doelstellingen. Zo draagt bijvoorbeeld de standplaatsverbetering van bomen in verharding bij aan een gezonde leefomgeving en het tegengaan van hittestress. En investeringen in beheerpakketten en een nieuw meldsysteem voor het beheer van de openbare ruimte zijn noodzakelijk om goed in contact te blijven met onze inwoners en om onze taken goed te kunnen uitvoeren.

Economie en werkgelegenheid

Praktisch gerichte werkgelegenheid is niet alleen gekoppeld aan bedrijventerreinen. Winkels, scholen, horeca c.a. bieden ook werkgelegenheid en dragen daarmee bij aan de leefbaarheid in onze kernen. Daarnaast is er werkgelegenheid in de nabijheid door de gunstige ligging van Losser ten opzichte van de stedenband en de ligging aan de A1. Bereikbaarheid in brede zin is daarbij van groot belang. Voor de lokale economie en werkgelegenheid worden vanuit de opgave onderstaande drie pijlers onderscheiden.

Ondernemers- en vestigingsklimaat

Recent is het accounthouderschap versterkt. Hiermee wordt onder andere een 'ondernemersloket' geboden, maar wordt ook de verbinding in de regio versterkt. Daarnaast geeft ons college prioriteit aan de revitalisering van bestaande bedrijventerreinen. Recent is de toekomstbestendigheid van onze bedrijventerreinen onderzocht en is in beeld gebracht waar ruimte voor intensivering nog niet is benut. Op basis van dit onderzoek wordt momenteel gewerkt aan een visie met een actieagenda om onze bedrijventerreinen de komende jaren toekomstbestendig te maken. Inzetten op herstructurering en intensivering van bestaande bedrijventerreinen is hierbij een belangrijk aandachtspunt dat samenhangt met onderzoek naar een bredere vraag om bedrijventerreinen.

Aantrekkelijke, economisch goed functionerende dorpscentra

Met de realisatie van de pleinontwikkeling in De Lutte en fase I van het masterplan 'Parapluplan centrum Losser' zijn hiertoe ontwikkelingen in gang gezet. Net als in de andere kernen, is hierin ook voorzien in het verbinden van dorpscentra met recreatieve routenetwerken. Het project 'Beken & Bleken van Losser' (Erfgoeddeal) dat momenteel in uitvoering is, is hiervan een voorbeeld.

In de kern Losser ligt de komende periode de nadruk op het ontwikkelen en borgen van een duurzame vorm van 'centrummanagement' ('gouden driehoek'). Doel hiervan is om in een gestructureerd samenwerkingsverband te blijven sturen en werken aan de gezamenlijke doelstellingen. Voor het gemeentelijke aandeel in de 'gouden driehoek' is al structureel € 15.000 beschikbaar gesteld.

Vrijtijdseconomie (recreatie en toerisme)

Het fraaie (nationaal) landschap van Noordoost Twente biedt kansen voor vrijetijdseconomie als economische motor, welke bijdraagt aan de leefbaarheid in de kernen. In 2024 wordt de

visie Recreatie & Toerisme Noordoost Twente opgesteld, inclusief een uitvoeringsprogramma dat bestaat uit een regionaal deel en een lokaal deel.

Bereikbaarheid en mobiliteit

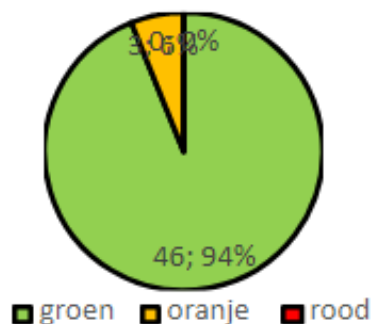
Bij bereikbaarheid draait het om de mate waarin een individu veilig en binnen een acceptabele reistijd een bestemming kan bereiken. Voor Losser is dit, gezien de ligging en het belang bij regionale voorzieningen en werkgelegenheid, essentieel. De opgave is erop gericht dit zo verkeersveilig en duurzaam mogelijk te laten verlopen (transitie naar een duurzaam mobiliteitssysteem).

In 2024 wordt het beleidsplan mobiliteit met uitvoeringsprogramma opgesteld. De bijbehorende investeringen worden na besluitvorming verwerkt in het meerjarenperspectief.

4.2.1 Bestuursrapportage

Inhoudelijke begrotingsuitvoering 2024

Verwacht resultaat Toekomstbestendig wonen en leven

Legenda

- = resultaat 2024 is/wordt gehaald. Toelichting niet nodig.
- = resultaat 2024 wordt met bijsturing gehaald. Toelichten in max 6 regels.
- = resultaat 2024 wordt met bijsturing niet gehaald. Toelichten in max 6 regels.

Toekomstbestendig wonen en leven (integrale aanpak)

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
a. De Omgevingswet is geïmplementeerd in de gemeentelijke organisatie. Als onderdeel hiervan is de Omgevingstafel ook voor initiatieven van derden ingericht.		
b. Als uitwerking van de Omgevingsvisie is een richtinggevend integraal plan op tactisch niveau opgesteld voor ingrepen en investeringen die de komende jaren in		Om de kracht in onze dorpen ook voor de toekomst te garanderen, is in het coalitieakkoord ingezet op een groeiambitie en het versterken van voorzieningen en

de fysieke ruimte worden gedaan om te borgen dat iedere gepleegde ingreep bijdraagt aan toekomstbestendig wonen en leven.		infrastructuur. In deze ambitie komen 'sociaal en fysiek' bij elkaar. De 'nieuwe uitdagingen' om toekomstbestendig te zijn, zijn hiermee verweven. Het integrale plan op tactisch niveau vormt in feite een 'kansenkaart' om invulling te kunnen geven aan de groeiambitie (wat kan/moet waar?). Om die reden wordt in 2024 ingezet op een onderbouwing en evenwichtige afweging van de geambieerde groei (o.a. de geactualiseerde woonvisie draagt daaraan bij). In samenhang daarmee wordt de kansenkaart op tactisch niveau uitgewerkt.
---	--	--

Doel A: Wonen; passende en betaalbare huisvesting voor iedereen, in elke levensfase.

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
a. De Woonvisie 2021-2031 (inclusief uitvoeringsprogramma) is geactualiseerd, waarmee tevens invulling is gegeven aan de ambities uit het coalitieakkoord.		
b. In vervolg op de regionaal afgestemde woonzorgvisie is de lokale woonzorgvisie opgesteld en vastgesteld (uitvoering onder regie van de opgave 'toekomstbestendig sociaal Domein').		
c. Op basis van de Woonvisie (2021) bestaat de woonopgave uit 665 woningen. Hiervan is t/m 2023 ruim 40% gerealiseerd. In 2024 is de plancapaciteit vergroot met ongeveer 200 woningen en zijn er 100 tot 170 nieuwe woningen toegevoegd (opgeleverd).		
d. Er heeft besluitvorming plaatsgevonden over de regeling 'Startersleningen'.		
e. De meerjarige prestatieafspraken met Domijn, SHBL en Woonzorg Nederland zijn geactualiseerd.		
f. Er is een actief meldpunt ingericht voor 'goed verhuurderschap'.		
g. Er heeft een verkenning (inclusief de inzet van instrumentarium) plaatsgevonden naar strategieën voor bevordering van		

doorstroming en toegankelijkheid van de bestaande woningvoorraad, waarbij tevens wordt gekeken naar het bevorderen van een goede balans ten behoeve van draagkracht en leefbaarheid in de wijk.		
h. De Nota Grondbeleid is herzien en vastgesteld.		
i. Het instrument 'kostenverhaal' (anterieure overeenkomsten) is geïmplementeerd.		

Doel B1: Omgevingskwaliteit; een kwalitatief hoogwaardige, aantrekkelijke, gezonde, veilige en klimaat- robuuste woon- en leefomgeving met voldoende en bereikbare voorzieningen.

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
a. De ontwerpfase voor het 'Dorpshuis/Mariaschool Beuningen' is afgerond, eventuele (aanvullende) investeringsbeslissingen hebben plaatsgevonden en het bouwproces is gestart (onder voorbehoud van voortgang van het proces van vergunningverlening).		
b. Voor de basisscholen Pax Christi en Veldzijde zijn businesscases opgesteld.		
c. Het Kulturhus Glane is gerealiseerd.		
d. De functie van Erve Boerrigter als ontvangstruimte voor bezoekers en toeristen, is versterkt.		
e. Er heeft besluitvorming plaatsgevonden over de definitieve uitwerking van het voorkeurs-scenario voor de nieuwe invulling van de Aloysiuslocatie.		
f. Het nader onderzoek naar de benodigde zaalcapaciteit en het onderzoek naar mogelijke locaties voor een nieuwe sporthal in De Lutte, is afgerond.		
g. Er heeft besluitvorming plaatsgevonden over de doorontwikkeling van het huidige afvalbrengpunt tot een 'totaalconcept voor circulaire economie'.		
h. Het plan van aanpak om te komen tot het 'Keurmerk Veilig Ondernemen voor bedrijventerrein De Pol en De Zoeker Esch' is gereed en afgestemd op de visie 'toekomstbestendige bedrijventerreinen'.		
i. Buurtbemiddeling is voortgezet naar aanleiding van evaluatie 2023 (uitvoering onder de opgave 'Sociaal domein').		

Doel B2: Een kwalitatief hoogwaardig ingerichte, aantrekkelijke, gezonde en groene klimaat adaptieve woon- en leefomgeving

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
a. De 'Strategie Klimaatadaptatie Losser' is opgesteld. Hierin zijn zowel de opgaven en ontwikkelingen in bebouwd gebied, als in het landelijk gebied opgenomen (bijvoorbeeld de klimaatstresstesten, PPLG, Dinkelagenda, KRW, etc.).		
b. Er is een plan van aanpak opgesteld voor het opzetten van 'Strategisch assetmanagement' (waaronder het kwaliteitsplan openbare ruimte), om daarmee invulling te geven aan bestuurlijke ambities en meerwaarde te genereren ten behoeve de brede maatschappelijke opgaven vanuit gemeentelijke bezittingen.		
c. Bouwstenen vanuit de opgave 'toekomstbestendig Wonen en Leven' zijn verwerkt in de Bodemvisie (uitvoering onder de opgave 'buitengebied').		
d. Binnen het programma 'Kwaliteitsimpuls De Lutte' zijn de volgende projecten gerealiseerd: het nieuwe dorpsplein (inclusief het 'terrassenproject'), de herinrichting van de Plechelmusstraat en de Postweg, realisatie waterberging Kerkebos en is samen met vrijwilligers uitvoering gegeven aan 'gastvrij De Lutte' en de bouw van de veldschuur.		
e. De ontwerpvisie Boeiend Beuningen met uitvoeringsprogramma (integrale, gebiedsgerichte aanpak) is opgesteld en investeringsbeslissingen hebben plaatsgevonden.		
f. Het ontwerp voor de Gronausestraat in Glane, als onderdeel van de bestaande visie Kwaliteitsimpuls Glane, is vastgesteld en investeringsbeslissingen hebben plaatsgevonden.		
g. Het ontwerp voor de 'blauwe ader structuur' in Overdinkel is vastgesteld. Betreft klimaat adaptieve maatregelen in zowel de kern als in het buitengebied in nauwe samenhang met de provinciale bossenstrategie en de opgave 'toekomstbestendig buitengebied'.		

h. De herijking van het masterplan 'Parapluplan centrum Losser', gebaseerd op de 'vier-pijler' aanpak (vastgoedontwikkeling, integrale ontwikkeling openbare ruimte, het concept voor breed centrummanagement en stimuleren investeringen door centrumondernemers) is afgerond.		
i. Binnen het programma 'Beken & Bleken van Losser' (Erfgoeddeal) zijn de deelprojecten 'Parochietuin' en 'klimaat adaptieve restauratie rijksmonument De Bleek' uitgevoerd. Het onderdeel 'dorpsbeek' is geheel geïntegreerd in de herijking van het masterplan 'Parapluplan centrum Losser'. Van het onderdeel aquathermie (verduurzaming van het zwembad met effluent uit de RWZI) zijn de technische voorzieningen om water aan te voeren gerealiseerd.		
j. Het project Dinkeldal-Zuid, inclusief realisatie van het laatste deel van de 'ontbrekende schakel' in het Laga-fietspad, is volledig gerealiseerd en afgewikkeld.		
k. De uitvoering van de gebiedsgerichte aanpak van het project 'De Muchte' (nieuwbouw en integrale herinrichting van de omliggende woonomgeving) is gestart.		
l. Het onderzoek-, ontwerp- en participatieproces ten behoeve van de opgavegerichte aanpak van de Vogelbuurt in de kern Losser is opgestart.		
m. Het ontwerp-, participatie- en aanbestedingsproces van de herinrichting Enschedesestraat - fase II is doorlopen.		

Doel C: Economie en werkgelegenheid; bijdragen aan zelfredzaamheid, door lokale en regionale werkgelegenheid en economie te bevorderen. C1: Aantrekkelijke levendige, economisch goed functionerende dorpscentra

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
a. De pleinontwikkeling in het centrum van De Lutte, inclusief het realiseren van extra ruimte voor (zomer)terrassen, is uitgevoerd.		
b. In de herijking van het masterplan 'Parapluplan centrum Losser' zijn de ervaringen uit het pilotproject Brinkstraat (onder andere		

profileringsscan, participatietraject, gezamenlijke inspiratiegids voor gevels en vrije ruimte vóór de gevels, in combinatie met ontwerp van de winkelstraat) verwerkt en is aangegeven op welke nog in te richten gebiedsdelen van het centrum dit concept wordt toegepast. Binnen het programma Centrumontwikkeling		
c. Binnen de ontwerpvisie Boeiend Beuningen wordt het 'centrumgebied' (gebied tussen Sterrebos, Dorpshuis/Mariaschool, Beuningerstraat') als één samenhangend geheel ontworpen.		De aanbesteding van het Bouwteam 'Dorpshuis/Mariaschool' heeft in het eerste kwartaal van 2024 plaatsgevonden. Het Bouwteam gaat aan de slag met de ontwerp-opgave en hoge ambities op gebied van circulaire economie en leefbaarheid. In samenhang hiermee wordt ook het centrumgebied ontworpen. Nadere besluitvorming en investeringsbeslissingen vinden later dit jaar plaats. Hierop is in deze Voorjaarsnota geanticipeerd.

Doel C: Economie en werkgelegenheid; bijdragen aan zelfredzaamheid, door lokale en regionale werkgelegenheid en economie te bevorderen. C2: Bevorderen Recreatie & Toerisme en erfgoed & cultuur

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
a. De transformatie van de Tourist Info De Lutte: "Van informatie naar inspiratie" is afgerond.		
b. De visie 'Recreatie & Toerisme Noordoost Twente', bestaande uit een strategisch ontwikkelkader met programmalijnen en uitvoeringsprogramma's, is afgerond.		
c. De Nota verblijfsrecreatie is vastgesteld.		
d. Het 'Verhaal van Losser' (positionering en profilering van de gemeente Losser) is verder ontwikkeld en verrijkt met verhalen uit de kernen en gesprekken met inwoners met als doel de schatten van de Schatkamer van Twente zichtbaar en bekend te maken.		
e. Er is een start gemaakt met het opstellen van de cultuurhistorische waardenkaarten en de Landschapsbiografie van de Dinkel.		

f. De mogelijkheden voor het realiseren van struinpaden die de Losserse stuwwal verbinden met het Dinkeldal zijn nader verkend.		De verkenning is opgepakt. Voor verdere uitvoering en afspraken met eigenaren c.a. is budget noodzakelijk. Dit is opgevoerd voor de jaarschijf 2024.
g. De formatie op het taakveld Cultuur is uitgebreid naar één volledige fte.		

Doel C: Economie en werkgelegenheid; bijdragen aan zelfredzaamheid, door lokale en regionale werkgelegenheid en economie te bevorderen. C3: Bevorderen ondernemers- en vestigingsklimaat.

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
a. De visie voor het toekomstbestendig maken van bedrijventerreinen (inclusief uitvoeringsprogramma's) is afgerond.		
b. Er heeft besluitvorming plaatsgevonden over de in te zetten capaciteit voor de rol van 'Bedrijfscontactfunctionaris'		
c. De 'Subsidieverordening Stimulering Detailhandel gemeente Losser 2020 – 2023', met als doelstelling om de winkelstructuur van de gemeente Losser te versterken door concentratie van detailhandel in de kernwinkelgebieden (De Lutte, Overdinkel en Losser), het winkelvastgoed te verbeteren en het vrijkomende vastgoed buiten de kernwinkelgebieden te verbeteren en het vrijkomende vastgoed buiten de kernwinkelgebieden te transformeren, is verlengd.		

Doel D: Bereikbaarheid; voorzieningen en bestemmingen zijn op een duurzame wijze, structureel vlot en verkeersveilig, bereikbaar voor iedereen.

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
a. Het onderzoek naar de N731 ter hoogte van de kern Losser, is afgerond.		Provincie (in de rol van verantwoordelijk 'wegbeheerder') is 'in de lead'. Gemeente en provincie trekken samen op in dit onderzoek, maar qua planning volgt de gemeente de provincie.
b. De Mobiliteitsvisie is opgesteld en gereed voor besluitvorming.		

c. Vanuit het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV 2030) wordt de inrichting van 30 km/uur zones één van de scopebepalende factoren binnen de integrale gebiedsgerichte aanpak		
--	--	--

Financiële begrotingsuitvoering 2024

Bedragen in €

	Naam bestuurder	Onderwerp	soort	Dit jaar	Meerjarenperspectief/Begroting					Aard van de mutatie
		<i>Geef kort het onderwerp aan.</i>		2024	2025	2026	2027	2028		Selecteer uit lijst
W1	Lahdo	Ontbrekende schakels recreatieve routenetwerken wandelpadenstructuur	kapitaallasten		5.000	5.000	5.000	5.000		Coalitie-akkoord
			materieel	20.000	95.000	35.000	35.000	35.000		
W2	Engels	Dorpshuis Glane	kapitaallasten		3.000	3.000	3.000	3.000		Coalitie-akkoord
			materieel		15.000	15.000	15.000	15.000		
W3	Oosterbroek	Aloysiuslocatie	kapitaallasten							Coalitie-akkoord
W4	Engels	Onvervulde vacature Ruimtelijke Ontwikkeling	personeel	80.000						Coalitie-akkoord
		Totaal		100.000	118.000	58.000	58.000	58.000		

W1. Ontbrekende schakels in recreatieve routenetwerken wandelstructuur

We verkennen oplossingsrichtingen in ontbrekende schakels van het recreatieve routenetwerk rondom Stuwwal/ Dinkeldal cq de Lutte/ Lutterzand. Doel is de uitbreiding van de wandelpadenstructuur over particuliere percelen middels struinpaden. Na de verkenningfase (met name overleg grondeigenaren en Routenetwerken) komen we tot uitvoering waarbij, naast overleggen met grondeigenaren en vergoedingen voor gebruik van percelen aan eigenaren, ook éénmalige kosten worden gemaakt zoals het opstellen van overeenkomsten, faciliteiten en voorzieningen als klaphekjes, bebording en andere recreatieve infrastructuur. Op basis van de huidige inzichten wordt ingeschat dat hiervoor in 2024 en 2025 een éénmalige investering van respectievelijk € 20.000 en € 80.000 benodigd is en vanaf 2025 jaarlijks € 25.000.

W2. Dorpshuis Glane

Ten gevolge van de grote prijsstijgingen in de afgelopen jaren, komt de totale investering uit op ongeveer € 900.000. Ondanks dat er een forse subsidie is verworven (€ 175.000), is er in 2024 een aanvullend krediet van € 120.000 benodigd om de kosten te dekken. Daarnaast blijkt dat de exploitatie de komende jaren niet dekkend zal zijn. Daarvoor is in de eerste jaren waarschijnlijk € 15.000 per jaar extra nodig, bovenop de huidige structurele subsidie voor sociaal cultureel werk in Glane (nu € 6.955). Het door inwoners gevormde

bestuur van het Kulturhus is (met ondersteuning van Fundament, dorpsraad, inwoners en gemeente) bezig om een zo dekkend mogelijke exploitatieopzet te realiseren, middels een zo breed mogelijke programmering die ook inkomsten oplevert. Daarnaast wordt er gekeken naar externe financieringsbronnen voor de inrichting van de accommodatie (o.a. via Leader). Per 1 januari 2025 zal de programmering van het Kulturhus zich echter niet op een dusdanig niveau bevinden, dat daarmee alle kosten kunnen worden gedekt. Als hier geen aanvullende bijdrage/subsidie van de gemeente tegenover staat, zal het Kulturhus per 1 januari 2025 niet of onvoldoende levensvatbaar zijn.

W3. Aloysiuslocatie

De ontwikkeling van de Aloysiuslocatie maakt deel uit van de gebieds- en opgavegerichte aanpak van het centrum van Losser (Parapluplan centrum Losser). In de Voorjaarsnota 2023 is een investering van € 2,7 miljoen voorzien in de periode 2024-2025. Op basis van de huidige inzichten worden deze investeringen voorzien in 2025 (voorbereiding € 200.000) en 2026 (uitvoering: € 2,5 miljoen). De kapitaallasten starten dus later dan oorspronkelijk was ingeschat. Tevens is het reëel te verwachten dat de investeringslasten hoger zijn dan waar reeds rekening mee is gehouden.

W4. Onvervulde vacature Ruimtelijke Ontwikkeling

De vacature van Adviseur RO blijkt tot op heden niet in te vullen. Dit is voor 2024 via inhuur geregeld. Het genoemde nadeel zijn de kosten voor inhuur minus het vacaturegeld uit de begroting.

4.2.2 Kadernota

Voorstellen in de categorie 'moeten'

bedragen in €

	onderwerp	soort lasten	Dit jaar	Meerjarenperspectief				
			2024	2025	2026	2027	2028	
Doel A: Wonen; passende en betaalbare huisvesting voor iedereen, in elke levensfase.								
W5	'Wonen' en de 'Groeiambitie'	materieel		pm	100.000			
Doel B: Omgevingskwaliteit; een kwalitatief hoogwaardige, aantrekkelijke, gezonde, veilige en klimaat- robuuste woon- en leefomgeving met voldoende en bereikbare voorzieningen.								
W6	Gebiedsontwikkeling Vogelbuurt	materieel						
		kapitaallasten			10.000	35.000	60.000	
W7	Dorpshuis/Mariaschool Beuningen	kapitaallasten			17.500	17.500	17.500	
W8	Onderzoek mogelijkheden ondersteuning sportinitiatieven							
		materieel		25.000				
W9	Doorontwikkeling afvalbrengpunt	kapitaallasten			50.000	50.000	50.000	

W10	Vervangingsinvesteringen taakveld Wegen (wegverhardingen, openbare verlichting en kunstwerken (i.c. vervanging brug 't Zwart)	kapitaallasten			10.000	10.000	10.000
W11a	Uitvoering reguliere taken fysieke leefomgeving; Omgevingsplan en handhaving	materieel		225.000	200.000	pm	pm
		personeel	75.000				
W11b	W11b Uitvoering reguliere taken fysieke leefomgeving; onderhoud en beheer	materieel	179.000	312.600	164.000	164.000	164.000
		kapitaallasten		7.000	7.000	7.000	7.000
W12	ICT voor reguliere taken	materieel	39.500	69.500	69.500	69.500	69.500
		kapitaallasten			3.000	3.000	3.000
Doel C: Economie en werkgelegenheid; bijdrage aan zelfredzaamheid, door lokale en regionale werkgelegenheid en economie te bevorderen.							
W13	Actieagenda toekomst-bestendige bedrijventerreinen	materieel		100.000	100.000	125.000	125.000
W14	Recreatie & Toerisme / Vrijtijdseconomie	materieel		155.000	45.000	45.000	45.000
Doel D: Bereikbaarheid; voorzieningen en bestemmingen zijn op een duurzame wijze, structureel vlot en verkeersveilig, bereikbaar voor iedereen.							
W15	Afronding proces beleidsplan Mobiliteit	materieel	15.000				
W16	Verkeersveiligheid - bermverharding	kapitaallasten				43.850	43.850
W17	Verkeersveiligheid; verkeerstellers	materieel	25.000				
	Totaal		333.500	894.100	776.000	569.850	594.850

Toelichting

Doel A: Wonen

W5. Wonen en de 'Groeiambitie'

Wonen is onze topprioriteit. We gaan daarbij uit van een brede aanpak bestaande uit onder andere 'bouwen naar behoefte', het ontwikkelen van strategieën om de doorstroming en toegankelijkheid van de bestaande woningvoorraad te bevorderen en het verduurzamen van ons woningbestand. Bij de vaststelling van de programmabegroting 2023 is € 200.000 beschikbaar gesteld voor de 'versnelling van de woningbouwopgave'. Vanuit deze middelen wordt onder andere gewerkt aan de actualisatie van de woonvisie en de woonzorgvisie. Een actueel inzicht in demografische ontwikkelingen vormt daarbij de basis voor onderzoek naar toekomstige woningbouwbehoefte.

Echter; wonen is eveneens direct gerelateerd aan de 'groeiambitie'. Om de kracht van onze gemeente ook voor de toekomst te garanderen is in het coalitieakkoord de ambitie opgenomen om te groeien naar 25.000 inwoners en het versterken van voorzieningen en

infrastructuur. De groeiambitie raakt de toekomstvisie en de geformuleerde opgaven. Daarnaast willen we het gesprek aangaan over hiermee samenhangende vraagstukken zoals bijvoorbeeld de vraag hoe we een aantrekkelijke woongemeente zijn voor jongeren of hoe we anticiperen op ontwikkelingen in de zorg. Om deze redenen zetten we in op een onderbouwing en evenwichtige afweging van de geambieerde groei. De geactualiseerde woonvisie en woonzorgvisie geven hierbij inzicht en vormen de eerste bouwstenen. Kortom; we stellen een beleidsnotitie op waarin inzichtelijk wordt gemaakt wát de groeiambitie behelst én wat er in de komende jaren, per jaarschijf, nodig is om de groeiambitie te halen.

Voor een nadere duiding en onderbouwing van de groeiambitie zijn, in navolging van voorbereidend werk in het kader van de woonvisie en woonzorgvisie, aanvullende middelen nodig voor onderzoek, proces en visievorming. Afhankelijk hiervan zullen in de jaren daarna middelen nodig zijn voor uitvoering. Vooralsnog wordt ingeschat dat in 2025 nog geput kan worden uit de 'versnellingsmiddelen woningbouwopgave' en dat in 2026 € 100.000 benodigd is. Daarna zal meer informatie beschikbaar zijn om inzichtelijk te maken wat per jaarschijf nodig is om de groeiambitie te halen.

Doel B: Woon- en leefomgeving

W6. Vogelbuurt

In 2024 is het gebiedsproces (ontwerp- en participatieproces) gestart om te komen tot een integraal, opgavegericht gebiedsplan voor de Vogelbuurt (inclusief uitvoeringsagenda). Brede ruimtelijke ontwikkelingen en strategisch assetmanagement vormen hierbij het vliegwiel om bij te dragen aan doelstellingen vanuit het sociale domein. Vanuit het ruimtelijk initiatief is het ZonMW/GGD onderzoeksproject geïnitieerd. De opbrengsten uit dit onderzoek worden verwerkt in het integrale gebiedsplan.

De Vogelbuurt heeft een hoge bestuurlijke prioriteit. Reden om, naar analogie van de systematiek van de andere kwaliteitsimpulsen, financiële ruimte in het meerjarenperspectief op te nemen, vooruitlopend op het vaststellen van het gebiedsplan met uitvoeringsagenda. Naast autonoom beschikbare middelen vanuit o.a. het strategisch assetmanagement (de vervangingsopgave in de openbare ruimte) wordt op dit moment ingeschat dat de komende 4 jaren ongeveer € 1,7 miljoen benodigd zal zijn. Op basis van een doorrekening van het later op te stellen uitvoeringsprogramma ontstaat beter inzicht in kosten en investeringen versus kostendekking.

W7. Dorpshuis/Mariaschool Beuningen

Als onderdeel van de kwaliteitsimpuls 'Boeiend Beuningen' wordt in 2024 in bouwteamverband in samenhang gewerkt aan het concrete ontwerpproces voor zowel het Dorpshuis/Mariaschool als de omliggende openbare ruimte. Op deze wijze wordt maatschappelijke meerwaarde voor Beuningen bereikt. Het planproces voorziet in de voorbereiding van tussentijdse besluitvorming en investeringsbeslissingen in 2024 (conform gemeentebegroting 2024). Op basis van de huidige inschatting (bestaande uit o.a. indexering kredieten, ambities etc.) is naar verwachting € 700.000 benodigd.

Hierbij dient de overweging gemaakt te worden dat er in het verleden verschillende locaties in beeld waren voor een dorps huis in Beuningen. Telkens bleken locaties om diverse redenen af te vallen. De huidige beschikbare middelen zijn echter gebaseerd op deze zoektocht naar een goede locatie. Om deze reden is tussentijdse besluitvorming ingebouwd in het huidige ontwerpproces, zodat varianten inzichtelijk gemaakt kunnen worden en investeringsbeslissingen genomen kunnen worden.

W8. Onderzoek mogelijkheden ondersteuning sportinitiatieven

Onderzoek om diverse initiatieven op sportgebied te ondersteunen vanuit een integrale aanpak, waarmee deze initiatieven tevens bijdragen aan andere opgaven op gebied van sociaal domein en duurzaamheid.

W9. Doorontwikkeling afvalbrengpunt

Doorontwikkeling huidige afvalbrengpunt tot kringlooppolein (incl. inbedding vanuit de visie 'Losser aan de Dinkel / Beken & Bleken van Losser, zijnde een hoogwaardige ruimtelijke verbinding tussen Dinkeldal en het centrum van Losser.

W10. Vervangingsinvesteringen taakveld Wegen; wegverhardingen, openbare verlichting en kunstwerken (i.c. vervanging brug 't Zwart)

De vervangingsinvesteringen in dit taakveld zijn gebundeld, doch gebaseerd op vastgesteld beleid. In 2017 is het vervangingsplan openbare verlichting vastgesteld, waarin besloten is om jaarlijks (t/m 2028) € 200.000 op te voeren bij de P&C cyclus. Op basis van het Wegenbeleidsplan 2019 heeft de Raad besloten voor de vervanging van wegen jaarlijks € 950.000 (geïndexeerd) op te voeren bij de P&C cyclus. Evenals voorgaande jaren, worden ook voor 2028 deze vervangingsinvesteringen opgevoerd.

Daarnaast blijkt uit nadere inspectie en onderzoek dat de beoogde reconstructie van de brug 't Zwart niet mogelijk is en deze in 2025 moet worden vervangen. De investering die hiermee gemoeid is, wordt geraamd op € 400.000.

W11a. Uitvoering reguliere taken fysieke leefomgeving; Omgevingsplan en handhaving

Het maken van een gemeente dekkend Omgevingsplan is een verplichting vanuit de Omgevingswet om voor 2032 klaar te hebben. De middelen zijn nodig voor vrijspelen van interne capaciteit (projectleiding en advies) en diensten voor het maken van een Omgevingsplan (stedenbouwkundigbureau). We starten in 2025 bij de kern Losser en pakken elk jaar een nieuw gebied bij de kop. Omdat het maken van een Omgevingsplan nieuw is, geven we voor nu financieel een doorkijk tot 2027 (€ 200.000 per jaar voor 2025 en 2026). De jaren daarna zijn er ook middelen nodig, maar daarvoor willen we eerst meer ervaring opdoen om specifieker aan te kunnen geven wat nodig is.

Kosten handhaving

Naast budget voor het omgevingsplan, is eveneens budget nodig voor extra juridische handhaving capaciteit ten behoeve van een aantal handhavingzaken (€ 75.000) en worden er kosten gemaakt voor externe ondersteuning zoals advocaten, deurwaarder, aannemers (sluiting panden e.d. € 25.000). De gemaakte kosten worden verhaald op de overtreder, maar er blijven extra kosten voor de gemeente.

W11b Uitvoering reguliere taken fysieke leefomgeving; onderhoud en beheer

Vanaf 2024 is structureel € 164.000 benodigd voor een aantal onderdelen. Gewijzigde wettelijke eisen ten aanzien van de verwerking van bermmaaisel en blad brengen € 25.000 aan extra kosten met zich mee (deze worden gedekt uit de afvalstoffenheffing). Daarnaast zijn, in navolging van het groenbeleidsplan, structureel middelen nodig voor het vervangen van groenvoorzieningen (€ 50.000) en de standplaatsverbetering van bomen in verharding (€ 70.000). Met deze middelen wordt direct bijgedragen aan een kwalitatief hoogwaardige, gezonde en groene klimaatadaptieve woon- en leefomgeving. Daarnaast is er een nieuwe dienstverleningsovereenkomst afgesloten met de dierenbescherming vanuit de wettelijke gemeentelijke taken op dit gebied (€ 19.000).

Verder staan in 2024 en 2025 een serie aan kleinere maatregelen gepland die éénmalige kosten met zich meebrengen. Deze zijn te verdelen in plankosten voor een grondstoffenplan en een beheer- en vervangingsplan voor speeltoestellen (€ 55.000). Ook is een krediet opgenomen (€ 70.000) voor het vervangen van speeltoestellen die zijn afgekeurd bij de jaarlijkse veiligheidsinspectie. Daarnaast zijn diverse kleinere maatregelen voor met name 2025 gepland, waaronder de aanleg van hondenvelden, herstel van hekwerken en voorzieningen aan vijvers en waterlopen, aanleg van groenvoorzieningen en een klimaatbos en een bijdrage aan de 'groene loper'.

W12. ICT voor reguliere taken

Voor de uitvoering van reguliere taken zijn middelen benodigd voor beheerpakketten, DSO, etc.

Doel C: Economie en Werkgelegenheid

W13. Actieagenda 'Toekomstbestendige bedrijventerreinen'

In 2024 wordt de visie met een actieagenda om onze bedrijventerreinen de komende jaren toekomstbestendig te maken afgerond. Inzetten op herstructurering en intensivering van bestaande bedrijventerreinen is hierbij een belangrijk aandachtspunt dat samenhangt met onderzoek naar een bredere vraag om bedrijventerreinen. Daarnaast wordt o.a. ingegaan op de grote opgaven die op bedrijventerreinen afkomen, zoals de energietransitie, de omslag naar een circulaire economie en verdergaande digitalisering. We streven naar het creëren van toekomstbestendige bedrijventerreinen die niet alleen economisch bloeiend zijn, maar ook bijdragen aan een duurzaam en aantrekkelijk vestigingsklimaat. Om deze ambitie te behalen is de uitvoering van een groot aantal samenhangende acties met andere betrokkenen noodzakelijk op korte (0-2 jaar) en middellange (3-5 jaar) termijn. Hiermee komen middelen beschikbaar om als gemeente een actieve rol te nemen in bijvoorbeeld het ondersteunen van onze ondernemers, in te zetten op het intensiverings-potentieel, het opzetten van subsidieregelingen en het verruimen van ontwikkelmogelijkheden.

Vooruitlopend op vaststelling van de visie en de actieagenda is een reële inschatting gemaakt van de kosten van samenhangende acties. Vanwege de bestuurlijke prioriteit zijn de benodigde financiële middelen nu opgenomen in het meerjarenperspectief.

W14. Recreatie en Toerisme (R&T) / vrijetijdseconomie

In 2024 wordt de Ambitie Vrijetijdseconomie en het Uitvoeringsprogramma Vrijetijdseconomie opgeleverd. Deze ambitie is gezamenlijk met de gemeenten in Noordoost Twente opgesteld. Het uitvoeringsprogramma bestaat uit gezamenlijke deelprojecten in Noordoost Twente en deelprojecten specifiek in Losser.

Vanaf 2025 is structureel € 45.000 benodigd voor het samenhangende uitvoeringsprogramma R&T (dat in de plaats komt van het huidige jaarlijkse actieprogramma). Daarnaast is in 2025 éénmalig € 110.000 benodigd als dekking voor bestuurlijke afspraken over de bijdrage van gemeenten aan achterstallig onderhoud van recreatieparken (€ 55.000) en een tweetal R&T-projecten (evenementenportalen en het verankeren van 'Beken & Bleken van Losser' in regionale thema's als textiel, zandsteen).

Doel D: Bereikbaarheid

W15. Mobiliteitsplan

In 2024 wordt het beleidsplan Mobiliteit opgesteld en is in januari 2025 gereed voor besluitvorming. Op basis van huidige inschatting, wordt verwacht dat aanvullend € 15.000 nodig is om het proces in 2025 af te kunnen ronden.

W16. Verkeersveiligheid - bermverharding

Op 20 december 2022 is een motie aangenomen inzake de versnelde aanleg van bermverharding langs wegen in het buitengebied.

W17. Verkeersveiligheid; verkeerstellers

De huidige verkeerstellers zijn 'einde levensduur' en dienen vervangen te worden. Met de verkeerstellers wordt essentiële informatie verzameld om daarmee bij te dragen aan verkeersveiligheid

Voorstellen in de categorie 'handhaven huidig niveau'

bedragen in €

	onderwerp	soort lasten	Dit jaar	Meerjarenperspectief			
			2024	2025	2026	2027	2028
Doel A: Wonen; passende en betaalbare huisvesting voor iedereen, in elke levensfase.							
Doel B: Omgevingskwaliteit; een kwalitatief hoogwaardige, aantrekkelijke, gezonde, veilige en klimaat- robuuste woon- en leefomgeving met voldoende en bereikbare voorzieningen.							
W18	Afronding gebieds- en opgavegerichte aanpak (De Lutte)	kapitaallasten			25.000	25.000	25.000
W19	Gebiedsagenda Overdinkel	kapitaallasten		3.200	3.200	3.200	3.200
W20	Personele bezetting Servicebedrijf	personeel	12.500	12.500	12.500	12.500	12.500
W21	Formatie Woonopgave en groeiambitie	personeel (B)		135.500	135.500	135.500	135.500
W22	Formatie Economie	personeel (B)		68.500	68.500	68.500	68.500
W23	Formatie uitvoering opgaven woon- en leefomgeving	personeel (B)		91.500	91.500	91.500	91.500
W24	Formatie toezicht en handhaving	personeel (B)		201.000	201.000	201.000	201.000
W25	Formatie vergunningverlening Apv/Bijzondere wetten incl. Bibob coördinatie en onderzoek	personeel (B)	78.466	156.932	156.932	156.932	156.932
W26	Formatie juridische handhaving (bestuursrechtelijk)	personeel (B)	30.566	61.133	61.133	61.133	61.133
Doel C: Economie en werkgelegenheid; bijdrage aan zelfredzaamheid, door lokale en regionale werkgelegenheid en economie te bevorderen.							
Doel D: Bereikbaarheid; voorzieningen en bestemmingen zijn op een duurzame wijze, structureel vlot en verkeersveilig, bereikbaar voor iedereen.							
		Totaal	121.532	730.265	755.265	755.265	755.265

W18. Afronding gebieds- en opgavegerichte aanpak De Lutte

In diverse woonkernen zijn zogeheten 'Kwaliteitsimpulsen' opgestart. Deze gebieds- en opgavegerichte aanpak kenmerkt zich door een dynamische programmatische aanpak. De verschillende kwaliteitsimpulsen zijn in verschillende stadia van voorbereiding en uitvoering. In het meerjarenperspectief van begrotingen in het recente verleden is, naast autonoom beschikbare middelen vanuit 'assetmanagement' op voorhand enige financiële ruimte gecreëerd in het meerjarenperspectief. Bij nadere uitwerking van de deelprojecten wordt duidelijk of aanvullende middelen noodzakelijk zijn. Voor de kwaliteitsimpuls De Lutte is voor de laatste afrondende fase (Beatrixstraat, Irenestraat, Margrietstraat e.o., en dorpsranden in combinatie met ruimtelijke ontwikkelingen waaronder het voormalige centrumgebied Luttermolenveld) € 500.000 benodigd (voortkomende uit bovenvermelde flexibele werkwijze, indexering uit eerder beschikbaar gestelde kredieten en nadere planuitwerking waarin ook effecten van inwonersparticipatie c.a. zijn verwerkt).

W19. Gebiedsagenda Overdinkel

In het kader van het eerdere project Gebiedsagenda is van gemeentewege een voorziening ten behoeve van het Trefhuus (Gamewall) toegezegd. Nu dat plan door Fundament/SKO/Dorpsraad is uitgewerkt, wordt verzocht om alsnog vanwege de gewekte verwachtingen de definitieve bijdrage te verlenen.

W20 Personele bezetting Servicebedrijf

Voor het onderhoud van onze buitenruimte zetten wij medewerkers met een WSW indicatie in. Deze inzet betreft een zogenaamde "uitsterfconstructie" omdat er geen nieuwe SW medewerkers meer instromen. In 2024 stromen twee SW- medewerkers uit. Dit levert een structureel voordeel op van € 55.000. Om het onderhoud van de openbare ruimte te handhaven moet de uitstroom van de twee SW medewerkers worden ingevuld. Dit doen we door 1 fte volgens de cao 'Aan de Slag' en 1 fte ambtelijk in te vullen. De kosten voor deze twee fte's bedragen gezamenlijk € 67.500 (structureel). Voor de begroting levert dit een structureel nadeel van € 12.500 (€ 67.500 minus € 55.000) op.

Deze invulling van vertrekkende SW medewerkers staat los van het onderzoek dat wordt uitgevoerd ten behoeve van de uitwerking van het formatieplan van het Servicebedrijf.

Uitwerking formatieplan Servicebedrijf

Het Servicebedrijf heeft twee centrale hoofddoelstellingen: een fysieke en een sociale. Om te blijven voldoen aan beide hoofddoelstellingen zijn wij een onderzoek gestart. Hiermee krijgen wij inzicht in capaciteit die nodig is om de kapitaalgoederen in de openbare ruimte op het afgesproken onderhoudsniveau te houden en de daarbij horende (en de additionele) werkzaamheden uit te voeren. De uitkomst van dit onderzoek leggen wij op een later moment aan u voor.

Benchmark

De vervanging van de SW medewerkers bij het Servicebedrijf is geen onderdeel van de benchmark. Dit betreft geen wens of ambitie maar handhaving van het huidige niveau. Ook het onderzoek m.b.t. het formatieplan Servicebedrijf is geen onderdeel van de benchmark.

W21. Formatie Woonopgave en groeiambitie

Vanwege de grote opgaven en bestuurlijke ambities is uitbreiding met 1 fte projectleiding ruimtelijk domein nodig. Hierbij valt te denken aan het concretiseren van de brede woonopgave, de uitwerking van de geformuleerde groeiambitie, maar ook andere opgaven in het ruimtelijk domein (bijvoorbeeld opgavegerichte gebiedsprogramma's als de Vogelbuurt of de revitalisering van bedrijventerreinen). De formatie is onderdeel van de benchmark.

W22. Formatie Economie

Economie en werkgelegenheid is essentieel voor de leefbaarheid. Onderzoek (o.a. op gebied van bedrijventerrein) laat zien dat accounthouderschap en beleidsadvisering belangrijk is. Uitbreiding met 0,5 fte is noodzakelijk. De formatie is onderdeel van de benchmark.

W23. Formatie uitvoering opgaven woon- en leefomgeving

Voor de technische werkvoorbereiding is het efficiënter te beschikken over vaste formatie van 1 fte. De formatie is onderdeel van de benchmark.

W24. Formatie toezicht en handhaving

We lopen tegen een aantal knelpunten aan als het gaat om het toezicht in de openbare ruimte.

Door uitbreiding van de Boa-capaciteit kunnen we het veiligheidsgevoel verhogen door 1: meer inzet op preventie (zichtbaarheid en voorlichting) en 2: meer gestructureerde inzet op ondermijning, exploitatie, jeugd, alcohol en kleine ergernissen. Met de huidige capaciteit is daar onvoldoende tijd voor beschikbaar. De formatie is onderdeel van de benchmark.

W25. Formatie vergunningverlening Apv/Bijzondere wetten incl. Bibob coördinatie en onderzoek

Vanuit coalitieakkoord en vanuit algemene ontwikkeling tegengaan van ondermijning. De formatie is onderdeel van de benchmark. Door de inzet van exploitatievergunning en daarmee gekoppeld de Bibob onderzoeken (ondermijning), ontstaat er een structurele toename van vergunningverlening en Bibob toetsing. Ook de coördinatie van de Bibob is structureel nodig om de weerbaarheid van de gemeente tegen ondermijning te verhogen. Dit vooral om gemeente brede inzet van Bibob als preventief middel te borgen.

W26. Formatie juridische handhaving (bestuursrechtelijk)

Knelpunt huidige taken, na jarenlange inhuur blijkt de extra inzet structureel nodig. De formatie is onderdeel van de benchmark. Door toename van bestuursrechtelijke handhaving en dat is gebleken dat alle handhavingszaken bezwaar en (hoger)beroep opleveren is dus extra inzet nodig om het niveau van handhaving op pijl te houden.

Voorstellen in de categorie 'wensen'

Geen voorstellen categorie 'wensen' voor 2024 t/m 2028.

Investerings opgave Werken, leven en werken

Bedragen in €

nr	Omschrijving	soort	2024	2025	2026	2027	2028
W1	Ontbrekende schakels recreatieve routenetwerken wandelpadenstructuur	nieuw	100.000				
W2	Dorpshuis Glane	aanvullend	120.000				
W6	Gebiedsontwikkeling Vogelbuurt	nieuw		200.000	500.000	500.000	500.000
W7	Dorpshuis/Mariaschool Beuningen	aanvullend		700.000			
W9	Doorontwikkeling afvalbrengpunt	nieuw		1.000.000			
W10	Vervangingsinvesteringen wegen, kunstwerken, openbare verlichting en brug 'Zwart'	nieuw		400.000			1.150.000
W11b	Vervanging speeltoestellen	nieuw	70.000				
W12	ICT voor reguliere taken	nieuw		15.000			
W16	Verkeersveiligheid - bermverharding	nieuw	251.000	175.000	451.000		
W18	Gebieds- en opgavegerichte aanpak (Kwaliteitsimpuls de Lutte)	aanvullend		500.000			
W19	Gebiedsagenda Overdinkel	nieuw	16.000				
	Totaal		557.000	2.990.000	951.000	500.000	1.650.000

4.3. Toekomstbestendig buitengebied

We staan voor grote opgaven op het gebied van de leefomgeving in het algemeen en dat geldt ook specifiek voor het landelijk gebied. Er is ruimte nodig voor wind- en zonneparken, er zijn aanpassingen nodig om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen, delen van de landbouw lopen tegen maatschappelijke en ecologische grenzen aan, de biodiversiteit staat onder druk en door vrijkomen van voormalige agrarische bedrijfslocaties ontstaat een ander gebruik en inrichting van bouwplekken. De ruimte is schaars is en daarom moeten keuzes moeten worden gemaakt: 'niet alles kan en niet alles kan overal'.

We maken beleid waarin wordt geanticipeerd op de ruimtelijke impact van verschillend sectoraal beleid en waarin keuzes worden gemaakt om de ruimtevraag zowel kwantitatief als kwalitatief in goede banen te leiden. We moeten dat zoveel mogelijk via een integrale benadering oppakken.

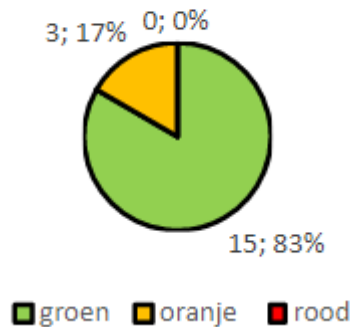
De opgaven voor landbouw, klimaat en natuur worden, met het oog op zuinig gebruik van de schaarse ruimte en hun onderlinge interactie, zoveel mogelijk in samenhang aangepakt. We streven naar functiemenging en -koppeling in plaats van functiescheiding.

We passen deze principes zoveel mogelijk daadwerkelijk toe in de verdere uitwerkingen van nationaal naar regionaal/lokaal op de drie benoemde doelen. Dat brengt soms wel de nodige onzekerheid met zich mee aangezien we als lokale overheid sterk afhankelijk zijn van met name rijks- en provinciaal beleid. Vooral ook wat betreft de beschikbare budgetten. Echter, waar mogelijk en nodig willen we als lokaal bestuur sturend zijn in de keuzes. Het is van belang dat mogelijk nieuwe taken in dit verband wel gepaard gaan met de bijbehorende middelen.

4.3.1 Bestuursrapportage

Inhoudelijke begrotingsuitvoering 2024

Verwacht resultaat 2024 Toekomstbestendig buitengebied

Legenda

■	= resultaat 2024 is/wordt gehaald. Toelichting niet nodig.
■	= resultaat 2024 wordt met bijsturing gehaald. Toelichten in max 6 regels.
■	= resultaat 2024 wordt met bijsturing niet gehaald. Toelichten in max 6 regels.

Doel A: Toekomstbestendige landbouw en bedrijfsstrategieën worden gefaciliteerd.

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
a. De landbouw inventarisatie is afgerond en afgestemd binnen het gebiedsproces Noordoost Twente.	■	
b. Er is overzicht welke bedrijven gebruik maken van de landelijke stoppersregeling.	■	
c. Wij hebben input geleverd in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied dat met het bijbehorende gebiedsprogramma naar verwachting in 2024 door Provinciale Staten van Overijssel is vastgesteld.	■	
d. Landelijke en provinciale budgetten en strategie voor alternatieve verdienmodellen voor de agrarische ondernemers zijn inzichtelijk gemaakt.	■	Er is thans nog geen concreet zicht op de budgetten en de verdeling vanuit het rijk naar provincie en vervolgens naar de gemeenten (NOT). Ook is er nog veel onduidelijkheid over de haalbaarheid van alternatieve verdienmodellen zoals bijvoorbeeld natuurinclusieve landbouw, natuur-en landschapsbeheer, groenblauwe

		diensten, recreatief toeristisch. Initiatieven daartoe komen uit de sector en de gemeente kan hierin faciliterend zijn.
e. Ervencoaches zijn ingezet om gesprekken met agrarische ondernemers te voeren en zo mogelijk te adviseren omtrent de ontwikkelingen in het landelijk gebied en de gevolgen voor hun bedrijfsvoering.		
f. De moties “opwekking Biogas in Noordoost Twente” en “warmtetransitie door biogas” zijn verwerkt en het resultaat is opgenomen in opgave “Bijdragen aan een beter klimaat”.		
g. De gevolgen van het landelijk beleid inzake Stikstof zijn bekend en ons gemeentelijk instrumentarium is hierop ingericht.		Vanuit het rijk is (nog) geen concrete koers uitgezet over het toekomstperspectief in relatie tot het Stikstofbeleid.
h. In 2024 zijn in het kader van de nieuwe Leader periode voor de haalbare projecten nieuwe besluiten genomen op de aanvragen voor cofinanciering in de projectkosten.		
i. Voor het traject Keurmerk Veilig Buitengebied Losser is een plan van aanpak in 2024 opgesteld.		

Doel B: Behoud en de versterking van natuur en landschap in ons landelijk gebied wordt geïnitieerd en gefaciliteerd.

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
a. In samenspraak met de provincie Overijssel en andere partners is overeenstemming bereikt in het kader van de bossenstrategie voor de realisatie van 17 hectare nieuw klimaatbestendig bos en hiervoor is het uitvoeringsplan vastgesteld. In de omgeving van de Duitse grens op de Grenssteenlocatie is doorontwikkeling ten behoeve van toeristisch recreatieve doeleinden in gang gezet.		De gesprekken hierover met de provincie zijn in volle gang. De gemeente neemt twee percelen van de provincie over. Voor de overige hectares is op gemeentelijk voorstel een gebiedsproces/verkenning in gang gezet om te bezien of naast de natuurversterking/bos ook structuurversterking landbouwverkaveling mogelijk is.

b. Plan van aanpak is opgesteld voor de realisatie van 23.000 nieuwe bomen in de gemeente Losser.		
c. Eigendom is verworven van benodigde voor de realisatie van natuurlijke inrichting van een perceel nabij de Ruenbergerbeek zodat in het kader van klimaatadaptatie een voorziening ten behoeve van mitigatie van wateroverlast in een deel van Overdinkel wordt gerealiseerd;		
d. De langjarige contracten voor de uitvoering van de groenblauwe diensten ter hoogte van gezamenlijk € 250.000 zijn afgesloten met de eigenaren.		
e. De benodigde planologische procedure ten behoeve van aan een aantal particuliere initiatieven tot het aanleggen van nieuw klimaatbestendig bos is afgerond.		
f. De Beleidsnotitie Kwaliteitsimpuls groene omgeving (KGO) is vastgesteld.		
g. Het Participatietraject voor het opstellen van uitvoeringsplannen Lutterzand en Zandbergen is afgerond.		

Doel C: Klimaat adaptieve maatregelen voor duurzaam waterbeheer en waterveiligheid in een veerkrachtig watersysteem worden gefaciliteerd en geïnitieerd

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
a. De 'Strategie Klimaatadaptatie Losser' is opgesteld. Hierin zijn zowel de opgaven en ontwikkelingen in bebouwd gebied, als in het landelijk gebied opgenomen (bijvoorbeeld de klimaatstresstesten, PPLG, Dinkelagenda, KRW, etc.).		

Financiële begrotingsuitvoering 2024

Bedragen in €

	Naam bestuurder	Onderwerp	Dit jaar	Meerjarenperspectief/Begroting				
			2024	2025	2026	2027	2028	
B1	Engels	Leader	200.000	0	0	0	0	
		Totaal	200.000	0	0	0	0	

B1. Leader

De gemeente Losser draagt jaarlijks voor max 25% bij aan projecten in de gemeente die betrekking hebben op plattelandsontwikkeling vanuit Leader. De bijdrage is onderdeel van cofinanciering waarin de provincie (25%), Rijk (50%) meebetalen. Het cofinancieringsbudget is naar de algemene middelen overgeheveld. Om slagvaardig te kunnen handelen is het gewenst om in 2024 een reserve in te stellen van € 200.000 voor Leader, zodat daaruit de projecten gedekt kunnen worden.

4.3.2 Kadernota

Voorstellen in de categorie 'moeten'

bedragen in €

	onderwerp	soort lasten	Dit jaar	Meerjarenperspectief				
			2024	2025	2026	2027	2028	
Doel A. Toekomstbestendige landbouw en bedrijfsstrategieën worden gefaciliteerd.								
Doel B. Behoud en de versterking van natuur en landschap in ons landelijk gebied wordt geïnitieerd en gefaciliteerd.								
B2	Participatietraject Lutterzand	kapitaallasten		9.000	9.000	9.000	9.000	
B3	Aankoop perceel Grenssteen	kapitaallasten						
Doel C. Klimaat adaptieve maatregelen voor duurzaam waterbeheer en waterveiligheid in een veerkrachtig watersysteem worden gefaciliteerd en geïnitieerd.								
		Totaal	0	9.000	9.000	9.000	9.000	

B2. Participatietraject Lutterzand

Voor het Lutterzand wordt een gebiedsplan opgesteld. Ter voorbereiding wordt in 2024 een uitgebreid participatieproces gevolgd onder begeleiding van een extern deskundige en extern penvoerder. Er is offerte uitgebracht, maar nog geen budget voorhanden voor de uitvoering.

B3. Perceel Grenssteen

De gemeente koopt enkele percelen van de provincie voor uitvoering van 2 projecten nabij Overdinkel. Voor het perceel grenssteen is in eerste instantie een investeringsbedrag af €

96.100 nodig. Daarvan is € 30.000 beschikbaar. De gebudgetteerde € 30.000 is voor de aankoop nu onvoldoende en er is voorfinanciering nodig. Voor afwaardering is in de loop van het jaar subsidie beschikbaar ter hoogte van € 66.000. Deze subsidie vloeit te zijner tijd terug naar de algemene middelen.

Voorstellen in de categorie 'handhaven huidig niveau'

Bedragen in €

onderwerp	soort lasten	Dit jaar	Meerjarenperspectief				
		2024	2025	2026	2027	2028	
Doel A. Toekomstbestendige landbouw en bedrijfsstrategieën worden gefaciliteerd.							
		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	
Doel B. Behoud en de versterking van natuur en landschap in ons landelijk gebied wordt geïnitieerd en gefaciliteerd.							
		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	
Doel C. Klimaat adaptieve maatregelen voor duurzaam waterbeheer en waterveiligheid in een veerkrachtig watersysteem worden gefaciliteerd en geïnitieerd.							
	Totaal	0	0	0	0	0	

Geen voorstellen voor 2024 t/m 2028.

Doel A. Bij het faciliteren gaan we er vanuit dat dit vooral voorbereidingskosten zijn, bijvoorbeeld in de vorm van onderzoekskosten/rapportages.

Doel B. Indien gewenst/noodzakelijk kan het opportuun zijn om zelf investeringen in landschapsversterking te doen. Bijvoorbeeld door aankoop van grondstroken of de aanleg van landschapselementen.

Voorstellen in de categorie 'wensen'

Geen voorstellen categorie 'wensen' voor 2024 t/m 2028.

Investeringen opgave Toekomstbestendig buitengebied

Bedragen in €

nr	omschrijving	soort	2024	2025	2026	2027	2028
B2	Gebiedsplannen Lutterzand en Zandbergen participatietraject	nieuw	45.000				
B3	Aankoop perceel Grenssteen	aanvullend	66.000				
			-66.000				
	Totaal		45.000				

4.4. Bijdragen aan een beter klimaat

Bijdragen aan een beter klimaat

Losser heeft in het kader van het klimaatakkoord wettelijke taken opgedragen gekregen. Naast deze wettelijke taken heeft Losser ambities. Deze zijn vastgelegd in de Toekomstvisie Losser Duurzaam 2040 en het coalitieakkoord. Het betreft hier uitdagende transitie die hun doel in 2050 moeten hebben bereikt. Daarvoor is veel focus, tijd en capaciteit nodig. Zowel de Raad (tot 2027) als het Rijk (tot 2030) hebben middelen beschikbaar gesteld. De focus op deze transitie wordt alleen maar intenser. Losser is voortvarend aan de slag gegaan en is in dit kader personele verplichtingen aangegaan. Uitgangspunten hierbij zijn: 'kennis en kunde' in eigen organisatie en 'slim samenwerken'.

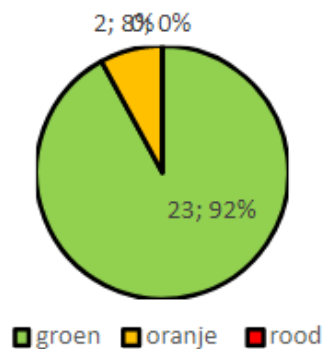
Om de schaarse personele capaciteit voor Losser beschikbaar te houden zijn structurele middelen nodig. De bijdragen van het Rijk zijn op de langere termijn ongewis. In deze voorjaarsnota worden voorstellen hiertoe gedaan.

In 2024/2025 gaan we onze focus meer leggen op de verduurzaming van de gebouwde omgeving. Met name collectieve processen bij verduurzaming van buurten en dorpen waarbij maximaal wordt ingezet op lokaal eigendom. Daarnaast wordt extra aandacht besteed aan hen die de verduurzaming van hun vastgoed niet of moeilijk zelf kunnen betalen.

4.4.1 Bestuursrapportage

Inhoudelijke begrotingsuitvoering 2024

Verwacht resultaat 2024 Bijdrage aan een beter klimaat

Legenda

- = resultaat 2024 is/wordt gehaald. Toelichting niet nodig.
- = resultaat 2024 wordt met bijsturing gehaald. Toelichten in max 6 regels.
- = resultaat 2024 wordt met bijsturing niet gehaald. Toelichten in max 6 regels.

Doel A: Losser klimaat robuust in 2050

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
a. Er is verkenning uitgevoerd voor de kaders voor het oprichten van een coöperatie Streekproducten.	groen	
b. Bouwstenen vanuit de opgave klimaat zijn verwerkt in het concept mobiliteitsvisie. Deze visie wordt onder regie van opgave 'wonen & leven' uitgevoerd.	groen	
c. De eerste hybride vrachtauto is aangeschaft en in gebruik bij het servicebedrijf (inclusief gerealiseerde laadinfrastructuur).	groen	
d. Er zijn 10 nieuwe laadpalen in de gemeente en 1 nieuwe snellader in De Lutte geplaatst.	groen	
e. De Laadvisie is geactualiseerd.	groen	
f. Bouwstenen vanuit de opgave Klimaat zijn verwerkt in de Bodemvisie. De Bodemvisie wordt onder regie van de opgave 'Buitengebied' uitgevoerd.	groen	
g. Bouwstenen (hitte, water & droogte) vanuit de opgave 'Klimaat' zijn verwerkt in de klimaatadaptatiestrategie Losser. De klimaatadaptatiestrategie wordt onder regie van de opgave "Wonen & leven" uitgevoerd.	groen	

h. De Greune Deals zijn omgevormd naar Klimaat Deals.		
i. Er zijn minimaal drie bewustwordingscampagnes uitgevoerd in het kader van klimaat robuuste leefomgeving.		

Doel B: Losser 100% circulair in 2050

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
a. Het beleid Circulaire Economie (inclusief uitvoeringsagenda) is opgesteld.		
b. Het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen is ondertekend.		
c. Bouwstenen circulaire economie vanuit de opgave 'Klimaat' zijn ingebracht bij het pilotproject Mariaschool Beuningen. Deze pilot wordt onder regie van de opgave 'Wonen & leven' uitgevoerd.		

Doel C: Losser energieneutraal in 2050

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
a. Het hulpploket om eigenaar-bewoners te helpen met het aanvragen van subsidies en de financiering voor het verduurzamen van hun woning is opgericht.		
b. Er zijn doelgroepgericht gemeentelijke subsidies verstrekt ter stimulering van het verduurzamen van bestaande woningen.		
c. Voor de woningeigenaren met een verzamelinkomen tussen de € 60.000 en € 80.000 is een financieringsinstrument voor de verduurzaming van hun woning ingericht.		De gemeente heeft hier een stimulerende rol. Eerste verkenningen op dit onderwerp leren ons dat het moeilijk is om voor deze specifieke doelgroep een financieringsinstrument in te richten.
d. Een pre-SMP (Soorten Management Plan) is opgesteld.		
e. Het eigen maatschappelijk vastgoed (12 gebouwen) van de gemeente is van een energielabel A verder verduurzaamd en energieneutraal gemaakt.		

f. De Regionale Energie Strategie Twente 2.0 is vastgesteld. De Moties 'Concept-RES 2.0 warmtetransitie door middel van biogas' en 'Opwekking biogas in (Noordoost-)Twente' worden hierin verwerkt.		
g. Er is een extra opdracht aan het ODT verstrekt om toe te zien op de plicht voor bedrijven om te energie te besparen.		
h. Er is een energiecoöperatie in De Lutte opgericht.		
i. Het vergunningentraject voor het tweede Zonnepark Overdinkel is afgerond.		
j. Er is een energiecoöperatie in Overdinkel opgericht.		
k. De Coöperatie Gemeenten in Boerengas BV is opgericht en operationeel.		Het idee voor Boerengas BV was om opgedane kennis en ervaring, in coöperatieve vorm, beschikbaar te maken voor alle agrarische ondernemers binnen Noordoost Twente. Momenteel wordt geëvalueerd of Boerengas BV hiervoor het juiste instrument is.
l. Er zijn minimaal drie themagerichte energie bespaaracties georganiseerd.		
m. De Groene leges bij omgevingsvergunningsprocedure is geactualiseerd.		

Financiële begrotingsuitvoering 2024

Geen mutaties.

4.4.2 Kadernota

Voorstellen in de categorie 'moeten'

bedragen in €

	onderwerp	soort lasten	Dit jaar	Meerjarenperspectief				
			2024	2025	2026	2027	2028	
Doel A. Losser klimaat robuust in 2050.								
Doel B. Losser 100% circulair in 2050.								
Doel C. Losser energieneutraal in 2050.								
D1	Onvoldoende dekking structurele personeelskosten voor uitvoering wettelijke taak vanaf 2028.	personeel						200.000
		Totaal						200.000

D1. Onvoldoende dekking structurele personeelskosten voor uitvoering wettelijke taak vanaf 2028

Losser heeft in het kader van het klimaatakkoord wettelijke taken opgedragen gekregen. Zowel de Raad (tot 2027) als het Rijk (tot 2030) hebben middelen beschikbaar gesteld. Het Rijk heeft tot 2030 ca. € 425.000 per jaar beschikbaar gesteld. Uit een recent verschenen rapport 'Kostenonderzoek klimaat- en energiebeleid' (2024) van Raad voor het Openbaar Bestuur blijkt dat eerder gemaakte kostenramingen (2020) ca. 40% te laag zijn ingeschat. De VNG en het Rijk zijn in gesprek om de Rijksbijdrage structureel te verhogen. De verwachting is dat het Rijk met extra middelen komt. Als het Rijk in de komende jaren deze middelen niet verhoogt, dan ontstaan er vanaf jaarschijf 2028 en verder structurele tekorten. Deze zijn nu begroot op € 200.000 structureel. Gezien het nog te vormen nieuwe kabinet is dit nog zeer ongewis.

Voorstellen in de categorie 'handhaven huidig niveau'

Geen voorstellen in de categorie 'handhaven' voor 2024 t/m 2028.

Voorstellen in de categorie 'wensen'

Bedragen in €

	onderwerp	soort lasten	Dit jaar	Meerjarenperspectief				
			2024	2025	2026	2027	2028	
Doel A. Losser klimaat robuust in 2050.								
Doel B. Losser 100% circulair in 2050.								
D2	Onvoldoende dekking personeelskosten voor uitvoering Losserse ambities vanaf 2028	personeel						200.000
Doel C. Losser energieneutraal in 2050.								
		Totaal						200.000

D2. Onvoldoende dekking personeelskosten voor uitvoering Losserse ambities vanaf 2028

Naast de opgedragen wettelijke taken heeft Losser ambities vastgelegd in de Toekomstvisie Losser Duurzaam 2040 en het coalitieakkoord. Het betreft hier transitie die hun doel in 2050 moeten hebben bereikt. Losser is in dit kader personele verplichtingen aangegaan. Voor het thema circulariteit wordt verwacht dat het Rijk in de komende jaren nog met financiële middelen komt. Gezien het nog te vormen nieuwe kabinet is dit nog zeer ongewis. Van uitgaand dat het huidige ambitieniveau wordt gehandhaafd, ontstaat er een structureel tekort vanaf jaarschijf 2028. Deze is begroot op structureel € 200.000.

Investerings bijdragen aan beter klimaat

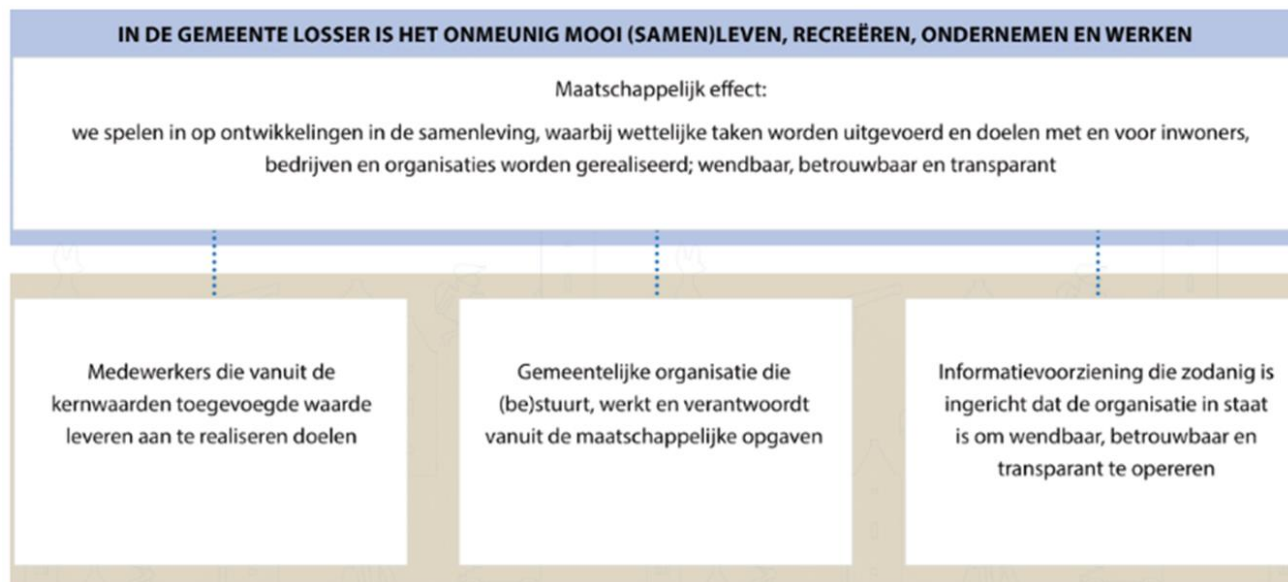
Geen investeringen in de jaren 2024 t/m 2028.

5. Programma wendbare en betrouwbare organisatie, transparant openbaar bestuur

5.1. Opgave Wendbare organisatie, transparant bestuur

Opgave Wendbare organisatie, transparant openbaar bestuur

We hebben als gemeente te maken met een externe omgeving die steeds complexer wordt en waarbij ontwikkelingen elkaar steeds sneller opvolgen. Daarbij hebben we te maken met de uitvoering van landelijke en Europese wet- en regelgeving. Dit alles binnen een politieke context.

Tegen de achtergrond van deze dynamische externe omgeving willen we inspelen op ontwikkelingen in de maatschappij, zodat het mooi leven blijft in Losser. Dit willen we met en voor de samenleving doen. Door de snel veranderende wereld om ons heen, zullen we als gemeentelijke organisatie steeds vooruit moeten blijven kijken en continu moeten doorontwikkelen om onze doelen te kunnen blijven bereiken. Hiervoor moeten we als gemeente wendbaar en transparant zijn.

Dat we continu moeten doorontwikkelen, wil ook zeggen dat we investeren in organisatieontwikkeling en dat reflecteren, leren en ontwikkelen onderdeel is van het werk. De opgave 'Wendbare organisatie, transparant openbaar bestuur' is ondersteunend aan de inhoudelijke opgaven. Het gaat hierbij om organisatiebrede doelen, die de binnenwereld met de buitenwereld verbinden.

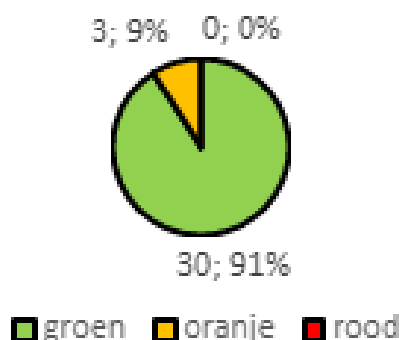
Er is uitvoering gegeven aan de motie 'Benchmark gemeentelijke organisatie'. Het onderzoeksrapport van Rijnconsult laat middels een kwantitatieve vergelijking zien dat de gemeente Losser circa € 1.000.000 minder aan personele lasten besteedt aan haar taken dan referentiegemeenten. Kwalitatieve analyse laat zien dat Losser € 1.200.000 (excl. overhead) extra structurele formatie nodig heeft om de huidige taken inclusief ambities te realiseren. Dit laatste bedrag komt neer op ongeveer 11,5 fte. Er is een aantal P.M. posten voor formatie met betrekking tot toekomstige ontwikkelingen in het onderzoeksrapport opgenomen. De omvang en invulling van de P.M. posten is nog niet precies duidelijk, maar dat de betreffende ontwikkelingen substantieel capaciteit gaan vragen is een gegeven.

Voor een deel van de toekomstige taken (P.M. posten) komen middelen beschikbaar vanuit het Rijk. De onderzoeksresultaten zijn betrokken bij de integrale afweging van deze Voorjaarsnota en zijn verantwoord per opgave in de categorie handhaven huidige dienstverlening.

5.1.1 Bestuursrapportage

Inhoudelijke begrotingsuitvoering 2024

Verwacht resultaat 2024 Wendbare organisatie en transparant bestuur

Legenda

	= resultaat 2024 is/wordt gehaald. Toelichting niet nodig.
	= resultaat 2024 wordt met bijsturing gehaald. Toelichten in max 6 regels.
	= resultaat 2024 wordt met bijsturing niet gehaald. Toelichten in max 6 regels.

Doel A: Competente medewerkers die werken vanuit de kernwaarden van de organisatie

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
a. Projectplan Werving & selectie (waaronder ontwikkeling eigen werkgeversmerk en optimaliseren 'Werken bij Losser' website) is uitgevoerd.		
b. Op basis van onze HR-visie is een ontwikkelplan voor coachend en dienend leiderschap gerealiseerd. Dit plan vormt de basis van een continu proces van leiderschapsontwikkeling.		
c. Het onboardingsprogramma is afgerond.		
d. Op basis van beleid dat is vastgesteld in 2023 ronden we het Projectplan Duurzame inzetbaarheid en vitaliteit af en starten we met de uitvoering daarvan. Dit project loopt door in 2025 en 2026.		

e. De motie 'Benchmark omvang en samenstelling gemeentelijke organisatie in vergelijking tot andere gemeenten' wordt opgeleverd. De benchmark moet inzicht geven in de omvang en samenstelling van formatie in relatie tot de taken en ambities waar de gemeente voor staat. Dit zegt nog niet of je met die formatie ook je doelen kunt realiseren. Daarom maken we een koppeling tussen de benchmark en de strategische personeelsplanning (ambities en capaciteit in relatie tot kennis en kunde die hiervoor nodig zijn) die voor 2024 was ingepland.		
f. Actieplan aan de hand van de uitkomsten van de weerbaarheidsscan wordt opgesteld, waarbij ook integriteit wordt meegenomen.		

Doel B: De gemeentelijke organisatie stuurt, werkt en verantwoordt vanuit de maatschappelijke opgaven

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
a. Opgavegerichte P&C is ingericht, zichtbaar in P&C-documenten en georganiseerd aan de achterkant (onder andere aanpassen financieel systeem en Financiële verordening).		
b. Rollen rondom opgavegericht werken (raad, college, organisatie, buitenwereld) zijn vastgelegd.		
c. Draagvlak: alle betrokkenen binnen de gemeentelijke organisatie voor wie dat relevant is, weten waarom we opgavegericht werken, wat het is en wat zijn/haar rol hierin is.		
d. Visie op de lerende organisatie is opgesteld.		

Inwonerparticipatie. Het uitvoeringsplan doorontwikkeling inwonerparticipatie wordt geëffectueerd, waarin onderstaande onderdelen zijn meegenomen:

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
a. Er wordt uitvoering gegeven aan het opleidingsplan op het terrein van inwonerparticipatie.		

b. Op basis van opgedane ervaringen met jongerenparticipatie binnen het sociaal domein is jongerenparticipatie vormgegeven binnen overige opgaven.		
c. Inwonerparticipatie is ingezet binnen de (door) ontwikkeling van het opgavegericht werken.		
d. De kinderraad en de kinderburgemeester zijn ontwikkeld tot breed gedragen participatie-vormen.		
e. De quickscan lokale democratie is afgerond. Eventuele verbeterpunten aan de hand van de quickscan op het gebied van inwonerparticipatie, communicatie en dienstverlening worden in 2024 en verder uitgewerkt.		
f. We maken gebruik van ervaringsdeskundigheid binnen de verschillende opgaven.		

Doel C. Informatievoorziening is zodanig ingericht dat de organisatie in staat is om wendbaar, betrouwbaar en transparant te opereren. Dienstverlening

Vanuit de Visie op dienstverlening wordt gewerkt vanuit vijf ontwikkelsporen:

1. flexibele dienstverlening (plaats- tijd en kanaalafhankelijk)
2. digitale dienstverlening klaar voor de toekomst
3. inclusieve dienstverlening
4. samen met de samenleving en
5. professionele en lerende cultuur.

Op deze ontwikkelsporen wordt voortgebouwd op basis van de vorderingen gemaakt in 2023.

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
a. Servicenormen zijn uniform beschreven, gemonitord en voldoen voor minimaal 80%.		Uitvoeringscapaciteit beperkt
b. Behoefteteonderzoek naar de zichtbaarheid van de gemeente is uitgevoerd.		
c. De rollen en taken ten aanzien van Dimpact zijn belegd.		
d. De ondersteuningsmogelijkheden voor inwoners met een beperking zijn verkend en worden actief aangeboden;		
e. Brieven richting de inwoners en onze partners worden in dit traject verbeterd (Direct Duidelijk);		
f. Het instrument 'inwonersreis' is ontwikkeld en geïmplementeerd.		Uitvoeringscapaciteit beperkt

h. Afspraken zijn gemaakt met onze samenwerkingspartners (o.a. Enschede en GBTwente) over dienstverlening;		
i. Er is een meetbaar positieve score op contacten via het KCC. Het streven is een score van 90%. Inwoners ervaren een adequate afwikkeling van hun vraag.		

Doel C: Informatievoorziening is zodanig ingericht dat de organisatie in staat is om wendbaar, betrouwbaar en transparant te opereren. Datagedreven werken.

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
a. Data-analist en coördinator datagedreven werken zijn aangetrokken en de rollen en verantwoordelijkheden zijn gedefinieerd.		
b. Onze organisatie is getraind op een aantal basisvaardigheden met betrekking tot datagedreven werken.		
c. De processen om te komen tot dataproducten zijn beschreven en houden rekening met privacy en ethische vraagstukken.		

Doel C: Informatievoorziening is zodanig ingericht dat de organisatie in staat is om wendbaar, betrouwbaar en transparant te opereren. Bridge.

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
a. Visie, beleid en architectuur ten aanzien van informatiebeheer is vastgesteld.		
b. Mensen, middelen en organisatie zijn ingericht conform de vereisten uit de kwaliteitszorg en het handboek vervanging.		Binnen het programma BRIDGE wordt de informatiebeheer organisatie ingericht. Er wordt geworven en aangenomen. Traject loopt iets vertraging op maar einde van het jaar wordt gehaald.
c. De eventuele achterstanden in de archivering zijn weggewerkt.		

Doel C. Informatievoorziening is zodanig ingericht dat de organisatie in staat is om wendbaar, betrouwbaar en transparant te opereren. Common Ground.

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
De implementatie van Open Online (techniek achter de website), open formulieren (generieke webformulier-component) en Signalen (Meldingen openbare ruimte) is uitgevoerd.		

Doel C: Informatievoorziening is zodanig ingericht dat de organisatie in staat is om wendbaar, betrouwbaar en transparant te opereren. Wet Open Overheid (WOO)

Resultaat 2024	Kleurcodering	Toelichting
a. Opleidingsplan is opgesteld en in werking gezet.		
b. De werkprocessen voor zowel actieve als passieve publicatie zijn ingericht.		

Financiële begrotingsuitvoering 2024

Geef kort het onderwerp aan.

bedragen in €

	Naam bestuurder	Onderwerp	Dit jaar	Meerjarenperspectief/Begroting				
		<i>Geef kort het onderwerp aan.</i>	2024	2025	2026	2027	2028	
O1	Kok	Fraudebestrijding balie	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000	
O2	Engels	Uitvoering Benchmark gemeentelijke organisatie	55.000					
O18	Oosterbroek	Bijdrage RTV Noord Oost Twente	25.000	25.000				
		Totaal	88.000	33.000	8.000	8.000	8.000	

O1. Fraudebestrijding balie

De kosten voor fraudebestrijding aan de balie (apparatuur) valt hoger uit dan begroot.

O2. Uitvoering Benchmark gemeentelijke organisatie

De kosten voor uitvoering van de motie Benchmark gemeentelijke organisatie waren bij begroting 2024 nog niet bekend. Het betreft de kosten voor het uitvoeren van de benchmark door Rijnconsult/Cebeon.

O18. Bijdrage RTV Noord Oost Twente

Ons college van B&W wenst de lokale omroep RTV NO-Twente incidenteel financieel te ondersteunen in de periode tot een nieuw omroepstelsel van kracht wordt, naar verwachting per 1 januari 2026.

5.1.2 Kadernota

Voorstellen in de categorie 'moeten'

	onderwerp	soort lasten	Dit jaar	Meerjarenperspectief			
			2024	2025	2026	2027	2028
Doel A. Competente medewerkers die werken vanuit de kernwaarden van de organisatie.							
O3	Werving, opleiding en overige kosten burgemeester en wethouders	materieel	32.500				
O4	Management	personeel (B)	64.250	128.500	128.500	128.500	128.500
Doel B. De gemeentelijke organisatie stuurt, werkt en verantwoord vanuit de maatschappelijke opgaven.							
O5	Toekomstvisie	personeel		85.000			
O6	Inwonersparticipatie	materieel		80.000	80.000		
O7	Bestuursondersteuning	personeel		60.000	60.000	60.000	60.000
O8	Juridische-, accountants- en rekenkamerkosten	materieel	17.900	28.000	28.000	28.000	28.000
O9	Financiering	materieel	80.000	115.000	115.000	115.000	115.000
Doel C. Informatievoorziening is zodanig ingericht dat de organisatie in staat is om wendbaar, betrouwbaar en transparant te opereren.							
O11	Applicatiebeheer	materieel		96.000	96.000	96.000	96.000
O12	Inrichting raadzaal	kapitaallasten			20.000	20.000	20.000
O13	Risico-opslag	kapitaallasten		62.489	62.489	62.489	62.489
O17	Beheer van het statisch/oud archief	materieel	95.000				
		Totaal	289.650	654.989	589.989	509.989	509.989

O3. Werving, opleiding en overige kosten burgemeester en wethouders

De kosten voor de werving, selectie en een passende inauguratie van de nieuwe kroonbenoemde burgemeester waren bij de begroting 2024 nog niet bekend. Wethouders hebben deelgenomen aan een integriteitscursus.

O4. Management

De omvang van de formatie is de afgelopen jaren gegroeid. Om de span of control beheersbaar te houden en effectief te kunnen blijven sturen op de organisatie is 1 fte management benodigd. Dit is onderdeel van de benchmark.

O5. Toekomstvisie

De gemeenteraad heeft middels een motie opdracht gegeven om te komen tot een nieuwe toekomstvisie. De toekomstvisie betreft een traject waarin inwoners en ondernemers worden betrokken. De ontwikkeling van de toekomstvisie is een omvangrijk traject en vraagt een

investering in ambtelijke capaciteit en middelen. De kosten die hiervoor begroot worden bevat onder andere organisatiekosten, het uitvoeren en verwerken van het participatietraject, kosten voor communicatie en (eind)redactie en visualisatie.

O6. Inwonerparticipatie

Inwonerparticipatie loopt als een “rode draad” door de ambities van de gemeente Losser. De komende 2 jaar wordt ingezet op de doorontwikkeling van inwonerparticipatie. Denk hierbij o.a. aan jeugdparticipatie, online participatieplatform, werkbudget en opleiding & ontwikkeling.

O7. Bestuursondersteuning

Er is tevredenheid over bestuursondersteuning. Tegelijkertijd is het kwetsbaar (regelmatig enkele bezetting voor alle mailboxen). Ook in vergelijking met andere gemeenten is de bezetting relatief laag. In de afgelopen jaren zijn er extra taken bij gekomen, o.a. vanuit Kabinetszaken en extra vragen vanuit organisatie. In de praktijk krijgen medewerkers de vakantie uren niet weggezet. Aanvullend aanpassing inschaling als gevolg van functieherwaardering.

O8. Juridische-, accountants- en rekenkamerkosten

Voor een goede besluitvorming door de raad moeten er extra kosten voor juridische kosten worden gemaakt. De accountantskosten stijgen ten gevolge van een stijging van het aantal specifieke uitkeringen. Voor 2024 is er eenmalig een voordeel van de bijdrage gezamenlijke rekenkamer van Oldenzaal en Dinkelland.

O9. Financiering

Om aan de spelregels van de wet Financiering Decentrale Overheden (fido) te voldoen, moet de gemeente een langlopende lening van € 9 miljoen aantrekken. De rentelasten bedragen € 115.000 per jaar.

O11. Applicatiebeheer

We hebben een groeiend en complexer applicatielandschap. Het beheer en onderhoud van de applicaties vraagt om structureel meer aandacht.

O12. Inrichting raadzaal

Op 16 mei 2023 heeft de gemeenteraad in een motie gevraagd om met een voorstel te komen voor de inrichting van de raadzaal. De raad beoogt te bereiken: a) het voorkomen van het huidige veelvuldige in- en uitruimen van de raadzaal en b) een representatievere uitstraling van de raadzaal. Daarnaast is in de loop van de tijd gebleken dat de geluids- en streamingsinstallatie van de raadzaal kwetsbaar en verouderd is. Ondanks de recente reparatiewerkzaamheden, is onze raadzaal niet uitgerust met een toekomstbestendige installatie. Het betreft niet alleen de huidige kwetsbaarheid van de apparatuur, maar evenzeer het feit dat de kijker van de livestream onvoldoende geluid- en beeldkwaliteit ervaart. De voorliggende voorstellen komen tegemoet aan de punten a) en b) zoals hierboven bedoeld.

O13. Risico-opslag

Enschede moet volgens afspraak een herberekening maken van de risico-opslag. “Deze risico-toeslag wordt berekend in verband met ziekteverzuim aan de gemeente Losser en wordt in rekening gebracht. Deze toeslag is aanvullend op de reguliere indexeringen en afgesproken verhogingen van de DVO's.”

Deze risico-opslag is medio 2020 vastgesteld en geldt voor de komende 4 jaar. De herijking moet in 2024 plaatsvinden. Het voorstel voor de herijking is voorgelegd aan Losser. Het nieuwe tarief zal ingaan per 1 januari 2025. De nieuwe risico-opslag bedraagt € 220.921 wat € 62.489 hoger is dan de vorige opslag.

O17. Beheer van het statisch/oud archief

Naast het herstel van de archiefbewaarplaats en de personele kosten voor de beheerder zijn maatregelen nodig om het collectiebeheer van de statische archieven mogelijk te maken. Dat doen we door te investeren in een collectiebeheersysteem, openbaarheidsbeperkende maatregelen toe te passen en ervoor te zorgen dat de hiervoor in aanmerking komende archieven naar de archiefbewaarplaats overgebracht kunnen worden en daarmee openbaar gemaakt. Daarvoor moeten incidentele en structurele kosten worden gemaakt. De incidentele kosten bedragen € 95.000 en zijn in eerste instantie in 2023 begroot, maar worden pas in 2024 gerealiseerd; daarom wordt dit bedrag hier opnieuw opgevoerd.

Voorstellen in de categorie 'handhaven huidig niveau'

	onderwerp	soort lasten	Dit jaar	Meerjarenperspectief				
			2024	2025	2026	2027	2028	
Doel A. Competente medewerkers die werken vanuit de kernwaarden van de organisatie.								
Doel B. De gemeentelijke organisatie stuurt, werkt en verantwoordt vanuit de maatschappelijke opgaven.								
O14	Procesondersteuner opgave 'Wendbare organisatie, transparant bestuur'	personeel		75.000	75.000			
Doel C. Informatievoorziening is zodanig ingericht dat de organisatie in staat is om wendbaar, betrouwbaar en transparant te opereren.								
O15	Optimaliseren van de (digitale) communicatiestromen/kanalen	materieel		70.000	70.000	70.000	70.000	
O19	Formatie opgaveregie	personeel (B)	60.884	121.767	121.767	121.767	121.767	
O20	Formatie Opdrachtgeverschap/regie op informatievoorziening (in brede zin)	personeel (B)	30.566	61.132	61.132	61.132	61.132	
		Totaal	91.450	327.899	327.899	252.899	252.899	

O14. Procesondersteuner opgave Wendbare organisatie, transparant bestuur

De organisatie is continu in beweging om in te kunnen spelen op ontwikkelingen in de maatschappij. Om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden is de komende 2 jaar ondersteuning nodig bij de doelen binnen de opgave Wendbare organisatie, transparant bestuur. Denk hierbij aan ondersteuning bij de toekomstvisie, inwonerparticipatie, opgavegericht werken en opgavegerichte personeelsstrategie.

O15. Optimaliseren van de (digitale) communicatiestromen/kanalen

Centrale regie en beheer op dienstverlenende websites van de gemeente. Regie op groeiende aantal websites. Het aanspreekpunt voor advies op digitale dienstverlening en het beheer en onderhoud van websites. Om te blijven voldoen aan wet en regelgeving (WMEBV, Woo, WDO, SDG en Digitoegankelijkheid) is deze capaciteit noodzakelijk. Als we dit niet doen dan is de consequentie: niet voldoen aan wet en regelgeving, digitale informatie is niet vindbaar, de digitale dienstverlening wordt ongebruiksvriendelijk, onnodige kanaalwisselingen en lagere klanttevredenheid. Deze capaciteit wordt toegevoegd aan de DVO met Enschede.

O19. Formatie opgaveregie

De wereld om ons heen wordt steeds complexer. Om in te kunnen blijven spelen op toekomstige ontwikkelingen en onze ambities waar te maken zijn de 5 opgaven benoemd en ingericht. Op deze 5 opgaven wordt regie gevoerd om de samenleving meer te betrekken en de integraliteit te borgen. Deze regie wordt in samenhang met projectleiding ingezet. Dit is onderdeel van de benchmark.

O20. Formatie opdrachtgeverschap/regie op informatievoorziening (in brede zin)

Zoals ook in de benchmark is aangegeven vragen diverse ontwikkelingen op gebied van informatievoorziening zoals datagedreven werken, transparantie (Wet Open Overheid) en Artificial Intelligence om opdrachtgeverschap, richting en participatie vanuit Losser naar Enschede).

Voorstellen in de categorie 'wensen'

Geen voorstellen categorie 'wensen' voor 2024 t/m 2028.

Investerings programma Wendbare organisatie transparant bestuur

bedragen in €

nr	opgave	omschrijving	soort	2024	2025	2026	2027	2028
O12	Wendbare organisatie	Inrichting raadzaal	nieuw	200.000				
		Totaal		200.000	0	0	0	0

6. Investeringsen

Bedragen in €

nr	opgave	omschrijving	soort	2024	2025	2026	2027	2028
W1	Wonen & leven	Ontbrekende schakels recreatieve routenetwerken wandelpadenstructuur	nieuw	100.000				
W2	Wonen & leven	Dorpshuis Glane	aanvullend	120.000				
W6	Wonen & leven	Gebiedsontwikkeling Vogelbuurt	nieuw		200.000	500.000	500.000	500.000
W7	Wonen & leven	Dorpshuis/Mariaschool Beuningen	aanvullend		700.000			
W9	Wonen & leven	Doorontwikkeling afvalbrengpunt	nieuw		1.000.000			
W10	Wonen & leven	Vervangingsinvesteringen wegen, kunstwerken, openbare verlichting en vervang brug 'Zwart	nieuw		400.000			1.150.000
W11b	Wonen & leven	Vervanging speeltoestellen	nieuw	70.000				
W12	Wonen & leven	ICT voor reguliere taken	nieuw		15.000			
W16	Wonen & leven	Verkeersveiligheid - bermverharding	nieuw	251.000	175.000	451.000		
W18	Wonen & leven	Gebieds- en opgavegerichte aanpak (Kwaliteitsimpulsen) centrum Losser, Glane, Beuningen, Vogelbuurt Losser en De Lutte	aanvullend		500.000			
W19	Wonen & leven	Gebiedsagenda Overdinkel	nieuw	16.000				
B2	Buitengebied	Gebiedsplanning Lutterzand en Zandbergen participatietraject	nieuw	45.000				
B3	Buitengebied	Aankoop perceel Grenssteen	nieuw	66.000				
				-66.000				
O12	Wendbare organisatie	Inrichting raadzaal	nieuw	200.000				
		Totaal		802.000	3.090.000	1.051.000	600.000	1.750.000